

Vård- och omsorgsnämnden

Datum	2024-03-26	
Tid	Kl. 09:00 vård- och omsorgsnämndens förmiddag Kl. 13:00 sammanträde	
Plats	KS-Salen	
Justering av protokoll	Att utöver ordföranden Mikael Westin justera protokollet föreslås Kevin Lavast, med Habibollah Effati som ersättare. Justering sker tisdag 2 april.	
Ledamöter	Mikael Westin (S) Elisabeth Pettersson (V) Yaasmin Nuur (S) Burhan Hussain (S) Barbro Edlund (S) Johan Nikula (S) Eva Bergström Edström (M) Habibollah Effati (M) Kevin Sahlin (SD) Kevin Lavast (SD) Britt-Marie Brynielsson (KD)	ordförande v ordförande
Ersättare	Rolf Nordin (S) Karin Öhlund (S) Samuel Viklund (S) Marie Sjöbom Olsson (S) Anna Wåhlin (V) Erik Mackia Thunström (C) Thomas Højland (M) Bertil Swenson (M) Mikael Zetterberg (SD) Therese Rosbach (SD) Robert Nordin (KD)	
Tjänstepersoner	Lars-Ove Johansson Linda Eriksson Annika Eriksson Anette Ståby John Azab Anita Bdioui Emmely Engström Lisabeth Wieslander Elin Nylander Johan Landström Helena Duvemo	förvaltningsdirektör sekreterare stabschef ekonomichef verksamhetschef verksamhetschef utredare vårdplaneringssköterska kvalitetscontroller utredare verksamhetsstrateg

Mötets öppnande**Tjänstgörande****Val av justerare****Nr Ärendelista**

- 1 Vård- och omsorgsnämndens förmiddag
Hot och våld inom Stöd och omsorg
Kl. 09:00 föredragande: John Azab, verksamhetschef
Utredning lex Sarah – måltidssituation
Ca. 09:45 föredragande: Anita Bdioui, verksamhetschef och Emmely Engström, utredare
Information om forskartjänst
Ca. 09:50 föredragande: Lisabeth Wieslander, vårdplaneringsköterska
- 2 Förvaltningen informerar
Kl. 13:00 Föredragande: Lars-Ove Johansson, förvaltningsdirektör
- 3 Månadsrapport – februari 2024
Kl. 13:15 föredragande Anette Ståby, ekonomichef
(VON-2024-00012-2)
- 4 Återrapporteringen av åtgärder för en ekonomi i balans
Ca kl. 13:45 föredragande Anette Ståby, ekonomichef
- 5 Implementering av Strategi för social hållbarhet 2024
Ca kl. 14:15 Tillgänglig för frågor: Elin Nylander, kvalitetscontroller
(VON-2024-00083-2)
- 6 Remiss av utkast till lagrådsremiss Förbättrade levnadsvillkor för omedelbar justering
utlänningar med tillfälligt skydd
Ca kl. 14:20 Tillgänglig för frågor: Johan Landström, utredare

(VON-2024-00128-2)
- 7 Nämndinitiativ (M) Om köks-hushållsvågar till kommunens äldreboenden
Ca kl. 14:25 Tillgänglig för frågor: Johan Landström, utredare
(VON-2023-00115-3)

- 8 Motion (KD) angående brandrisker och brandskydd inom hemtjänsten
Ca kl. 14:30 Tillgänglig för frågor: Helena Duvemo, verksamhetsstrateg
(VON-2023-00081-2)
Delegationsärenden HR - februari 2024
- 9 (VON-2024-00003-7)

	Tjänsteskrivelse	1(3)
	Datum	Dnr
Vård och omsorgsförvaltningen	2024-03-18	VON-2024-00012-2
Anette Ståby		
Ekonomichef, Avd Ekonomi och analys		

Månadsrapport februari 2024 VON

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår nämnden besluta

att godkänna Månadsrapport februari 2024 för vård- och omsorgsnämnden.

Ärendet

Resultat och nettokostnad

Vård- och omsorgsnämnden redovisar för perioden januari – februari 2024 ett negativt resultat mot budget med 25,0 miljoner kronor. Motsvarande period föregående år redovisades ett negativt resultat med 7,3 miljoner kronor, innebärande en resultatförsämring med ytterligare 17,7 miljoner kronor.

För perioden redovisas en nettokostnad om 377,1 miljoner kronor (Mkr) vilket är 41,3 miljoner kronor (12,3 procent) högre jämfört med motsvarande period föregående år.

Den ekonomiska utvecklingen är fortsatt ansträngd främst till följd av inflationen med ett fortsatt högre kostnadsläge samt även ökade behov och bemanning.

Områden med svårigheter att hantera i budgetram 2024 omfattande totalt ca 160 - 170 miljoner kronor gäller främst:

1. Ändrade regler om 11 timmars dygnsvila fr o m 1 oktober 2023, vilket enligt kalkyl från HR Stab KSK, bedöms innebära ökade kostnader om ca 40 miljoner kronor för år 2024.
2. Hållbar bemanning, där finansiering saknas med ca 55 miljoner kronor enligt förvaltningens uppföljning och kalkyl avseende äldreomsorgen inklusive Omsorgen om funktionshindrade. Statsbidrag inte längre möjligt att söka för år 2024.

2(3)

3. Ökat behov av Hemtjänstinsatser till följd av den demografiska utvecklingen under de närmaste 10 åren med allt fler äldre med behov av insatser inom äldreomsorgen. Inför år 2024 och tidigare ärende till nämnden beräknades ca 900 000 hemtjänsttimmar där finansiering saknades för 85 000 timmar vilket motsvarade ca 35 miljoner kronor på helårsbasis.

Vid förnyad uppföljning och prognos med en fördröjd, successiv inflyttning till Solhagas tillkommande 108 boendeplatser fr o m oktober 2024, bedöms inom ett spann av 970 000 – 995 000 hemtjänsttimmar för år 2024 innebärande att finansiering saknas med ca 65 – 75 miljoner kronor.

Prognos

En första preliminär prognos för år 2024 pekar på en beräknad negativ avvikelse mot budget vid årets slut om **-120 miljoner kronor**. I prognosen har inte medräknats den förnyade uppföljningen och prognosen för hemtjänsttimmar vilket kommer att uppdateras inför mars månadsrapportering.

Den ekonomiska utvecklingen är fortsatt ansträngd främst till följd av inflationen med ett fortsatt högre kostnadsläge samt volymökningar.

Högre personalkostnaderna är dels till följd av ökade behov och volymökningar avseende främst gällande hemtjänstinsatser till följd av den demografiska utvecklingen med allt fler äldre. Dels även till följd av ökad bemanning för att hantera Hållbar bemanning och Lag om 11-timmars dygnsvila.

Den preliminära prognosen fördelas med:

- 93 Mkr - Äldreomsorgen inklusive Hälso- och sjukvård.

Prognosen fördelas med - 54 Mkr personalkostnader, - 41 Mkr övriga kostnader samt + 2 Mkr intäkter.

- 21 Mkr - Omsorgen om funktionshindrade.

Prognosen fördelas med - 15,1 Mkr personalkostnader, -3,9 Mkr övriga kostnader samt - 2 Mkr intäkter.

- 6 Mkr - Administration och övrigt

Prognosen fördelas med - 6 Mkr övriga kostnader.

Åtgärder

Vård- och omsorgsnämnden beslutade 2024-01-24 (VON-2024-00027-2) om en uppdaterad åtgärdsplan. Åtgärdsplanen omfattar åtgärder motsvarande 135 miljoner kronor för åren 2024 - 2027, där beräknad ekonomisk effekt anges årsvis för perioden. Åtgärdsplanen omfattar dock inte i tillräcklig omfattning åtgärder för att klara de ökade kostnadsområdena inför år 2024 avseende förändrade arbetstidsregler, hållbar bemanning samt ökade behov av hemtjänstinsatser till följd av den demografiska utvecklingen.

Ärendets tidigare handläggning

Månadsrapporten redovisades muntligt vid vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott den 6 mars 2024.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsekontoret för kännedom.

Förslag till uppföljning

Månadsvis ekonomisk uppföljning för vård- och omsorgsnämnden sker kontinuerligt i anslutning till månads-/delårs- samt årsrapport.

Lars-Ove Johansson
Förvaltningsdirektör

Anette Ståby
Ekonomichef

Vård och omsorg

Februari 2024

Fastställt av Vård och omsorg 2024-03-26

Dnr: VON-2024-00012-2

Innehållsförteckning

1 Ekonomi.....	3
Resultaträkning	3
Nettokostnad verksamhetsområde.....	3
Periodens resultat	4
Prognos helår	7
Åtgärder.....	9
Övrig uppföljning - Verksamhetsvolym.....	10

1 Ekonomi

Resultaträkning

	Ack utfall	Ack utfall fg år	Budget ack	Budget helår	Prognos	Diff Budget/prognos
Verksamhetens intäkter	54,4	62,9	58,9	353,5	355,5	2,0
Personalkostnader	-301,5	-278,5	-285,1	-1 710,6	-1 780,7	-70,1
Verksamhetens övriga kostnader	-129,2	-119,4	-125,1	-750,6	-802,4	-51,8
Avskrivningar	-0,8	-0,8	-0,8	-4,9	-4,9	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-377,1	-335,7	-352,1	-2 112,5	-2 232,5	-120,0
Skattemedel	352,1	328,4	352,1	2 112,5	2 112,5	0,0
Finansiella intäkter						
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RESULTAT	-25,0	-7,3	0,0	0,0	-120,0	-120,0

Nettokostnad verksamhetsområde

	Ack utfall	Ack utfall fg år	Budget ack	Budget helår	Prognos	Diff Budget/prognos
Nettokostnad Äldreomsorg	-248,2	-228,7	-233,9	-1 403,6	-1 496,5	-92,9
Nettokostnad Omsorg om funktionshindrade	-102,5	-89,9	-95,8	-574,7	-595,7	-21
Nettokostnad Politisk verksamhet	-0,3	-0,3	-0,3	-2	-2	0
Nettokostnad Administration och övrigt	-15,9	-11,2	-22	-132,2	-138,2	-6

Periodens resultat

Jämförelse med föregående år (utfall)

Vård- och omsorgsnämnden redovisar för perioden januari - februari 2024 en nettokostnad om 377,1 miljoner kronor (Mkr) vilket är 41,3 miljoner kronor (12,3 procent) högre jämfört med motsvarande period föregående år.

Tabell, Verksamhetens nettokostnad med avvikelse mot budget (Mkr)

Verksamhetens nettokostnad miljoner kronor (Mkr)	Budget	Redovisat	Avvikelse	Redovisat	Nettokostnadsförändring	
	2024	2024-02	2024-02	2023-02	(Mkr)	(%)
Verksamhetens intäkter	353,5	54,4	-4,5	62,9	-8,5	-13,5%
Personalkostnad	-1710,6	-301,5	-16,4	-278,5	-23,1	-8,3%
Verksamhetens övriga kostnader	-750,6	-129,1	-4,1	-119,4	-9,7	-8,2%
Avskrivningar	-4,9	-0,8	0,0	-0,7	-0,1	-8,4%
Summa	-2 112,5	-377,1	-25,0	-335,7	-41,3	-12,3%

Intäkter för år perioden uppgår till **54,4 miljoner kronor** vilket är 8,5 miljoner kronor lägre jämfört med motsvarande period föregående år.

Riktade statsbidrag har fördelats med 1,8 miljoner kronor jämfört med 15,5 miljoner kronor motsvarande period föregående år, främst till följd av fördröjd utbetalning. Övriga intäktsposter ca 5 miljoner kronor lägre.

Personalkostnaderna för perioden uppgår till **301,5 miljoner kronor** vilket är 23,1 miljoner kronor (8,3 procent) högre jämfört med motsvarande period föregående år.

- Av den totala ökningen av personalkostnaderna svarar **löner och arvoden** för **13,0 miljoner kronor** (6,7 procent ökning) jämfört med föregående år. Den procentuella ökningen indikerar en högre kostnadsökning jämfört med den årliga löneöversynen och därmed en ökad bemanning inom både Äldreomsorgen samt Omsorgen om funktionshindrade.
- **Personalomkostnaderna** har parallellt ökat med **10,0 miljoner kronor** (12,0 procent ökning) med anledning av att det fördelade personalomkostnadspålägget (PO-pålägg) höjts med ca 1,22 procentenheter, från 44,53 procent år 2023 till 45,75 procent år 2023. I PO-pålägget ingår dels de arbetsgivaravgifter som bestäms av riksdagen (lagstadgade socialavgifter) samt dels de avgifter som bestäms i kollektivavtal mellan SKR och fackföreningarna inom offentlig sektor (försäkringar och avtalspensioner).

Tabell, Personalkostnader för perioden fördelat på Löner och arvoden samt Personalomkostnader (Mkr)

Nettokostnad och resultat		Löner och arvoden		
Belopp i miljoner kronor (Mkr)				
Radetiketter	Summa av Ack utfall	Summa av Ack utfall fg år	Förändring Mkr	Förändring %
51 Äldreomsorg	-145,4	-137,2	-8,2	6,0%
52 Omsorg om funktionshindrade	-56,2	-51,8	-4,4	8,5%
98 Politisk verksamhet	-0,2	-0,2	0,0	
99 Administration och övrigt	-6,1	-5,7	-0,4	
Totalsumma	-207,9	-194,9	-13,0	6,7%
Nettokostnad och resultat		Personalomkostnader		
Belopp i miljoner kronor (Mkr)				
Radetiketter	Summa av Ack utfall	Summa av Ack utfall fg år	Förändring Mkr	Förändring %
51 Äldreomsorg	-65,7	-58,7	-7,0	11,9%
52 Omsorg om funktionshindrade	-25,0	-22,3	-2,7	12,3%
98 Politisk verksamhet	-0,1	-0,1	0,0	
99 Administration och övrigt	-2,8	-2,5	-0,3	
Totalsumma	-93,6	-83,5	-10,0	12,0%
Total personalkostnads förändring (Mkr):			-23,1	8,3%

Övriga kostnader inklusive avskrivningar för perioden uppgår till **130,0 miljoner kronor** vilket är 9,8 miljoner kronor (8,2 procent) högre jämfört med motsvarande period föregående år.

De högre kostnaderna förklaras främst av IT-kostnader/Välfärdsteknik samt externa kostnader Hemtjänst samt Personlig assistans.

Jämförelse med budget (utfall)

Vård- och omsorgsnämnden redovisar för perioden januari – februari 2024 ett negativt resultat mot budget med 25,0 miljoner kronor.

Motsvarande period föregående år redovisades ett negativt resultat med 7,3 miljoner kronor, innebärande en resultatförsämring med ytterligare 17,7 miljoner kronor.

Den ekonomiska utvecklingen är fortsatt ansträngd främst till följd av ett fortsatt högre kostnadsläge samt även ökade behov och bemanning.

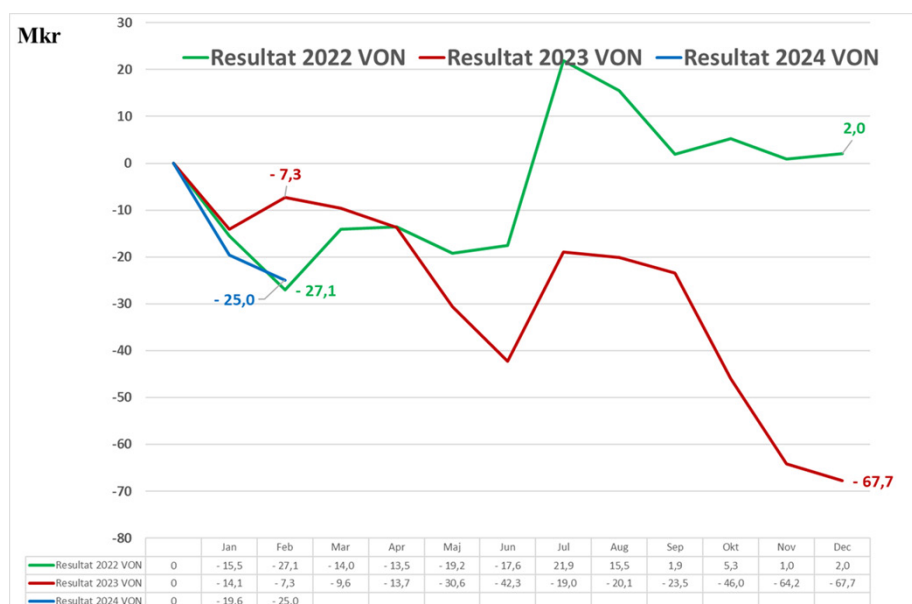
Områden med svårigheter att hantera i budgetram 2024 omfattande totalt ca 160 - 170 miljoner kronor gäller främst:

1. Ändrade regler om 11 timmars dygnsvila fr o m 1 oktober 2023, vilket enligt kalkyl från HR Stab KSK, bedöms innebära ökade kostnader om ca 40 miljoner kronor för år 2024.

- Hållbar bemanning, där finansiering saknas med ca 55 miljoner kronor enligt förvaltningens uppföljning och kalkyl avseende äldreomsorgen inklusive Omsorgen om funktionshindrade. Statsbidrag inte längre möjligt att söka för år 2024.
- Ökat behov av Hemtjänstinsatser till följd av den demografiska utvecklingen under de närmaste 10 åren med allt fler äldre med behov av insatser inom äldreomsorgen. Inför år 2024 beräknades ca 900 000 hemtjänsttimmar där finansiering saknades för 85 000 timmar vilket motsvarade ca 35 miljoner kronor på helårsbasis.

Vid förnyad uppföljning och prognos med en fördröjd, successiv inflyttning till Solhagas tillkommande 108 boendeplatser fr o m oktober 2024, bedöms inom ett spann av 970 000 – 995 000 hemtjänsttimmar för år 2024 innebärande att finansiering saknas med ca 65 – 75 miljoner kronor.

Tabell, Resultatutveckling år 2022 - 2024 för Vård- och omsorgsnämnden (miljoner kronor)

Intäkter

Jämfört med budget redovisas för intäkter en negativ avvikelse med 4,5 miljoner kronor, främst till följd av sent utbetalda riktade statsbidrag.

Personalkostnader

Av den ekonomiska avvikelsen avser 16,4 miljoner kronor personalkostnaderna. De högre personalkostnaderna är dels till följd av ökade behov och volymökningar avseende främst gällande hemtjänstinsatser till följd av den demografiska utvecklingen med allt fler äldre. Dels även till följd av ökad bemanning för att hantera Hållbar bemanning och Lag om 11-timmars dygnsvila.

Tabell, Personalkostnader, avvikelser mot budget per verksamhetsområde

(miljoner kronor)

	Budget	Redovisat t o m	Avvikelse budget
Personalkostnader, Mkr	2024	2024-02	
Äldreomsorg	-1 190,1	-211,1	-12,8
Omsorg om funktionshindrade	-438,4	-81,2	-8,1
Administration och övrigt	-80,3	-8,9	4,5
Politisk verksamhet	-1,8	-0,3	0,0
Summa	-1 710,6	-301,5	-16,4

Övriga kostnader inklusive avskrivningar

Jämfört med budget redovisas för övriga kostnader inklusive avskrivningar en negativ avvikelse om 4,1 miljoner kronor. Högre kostnader kan följas främst avseende IT-kostnader/Välfärdsteknik samt externa kostnader Hemtjänst samt Personlig assistans.

Prognos helår

Jämförelse med budget (prognos)

En första preliminär prognos för år 2024 pekar på en beräknad negativ avvikelse mot budget vid årets slut om **-120 miljoner kronor**. I prognosen har inte medräknats den förnyade uppföljningen och prognosen för hemtjänststimmar vilket kommer att uppdateras inför mars månadsrapportering.

Den ekonomiska utvecklingen är fortsatt ansträngd främst till följd av inflationen med ett fortsatt högre kostnadsläge samt volymökningar. Högre personalkostnaderna är dels till följd av ökade behov och volymökningar avseende främst gällande hemtjänstinsatser till följd av den demografisk utvecklingen med allt fler äldre. Dels även till följd av ökad bemanning för att hantera Hållbar bemanning och Lag om 11-timmars dygnsvila.

Den preliminära prognosen fördelas med:

- 93 Mkr - Äldreomsorgen inklusive Hälso- och sjukvård.

Prognosen fördelas med - 54 Mkr personalkostnader, - 41 Mkr övriga kostnader samt + 2 Mkr intäkter.

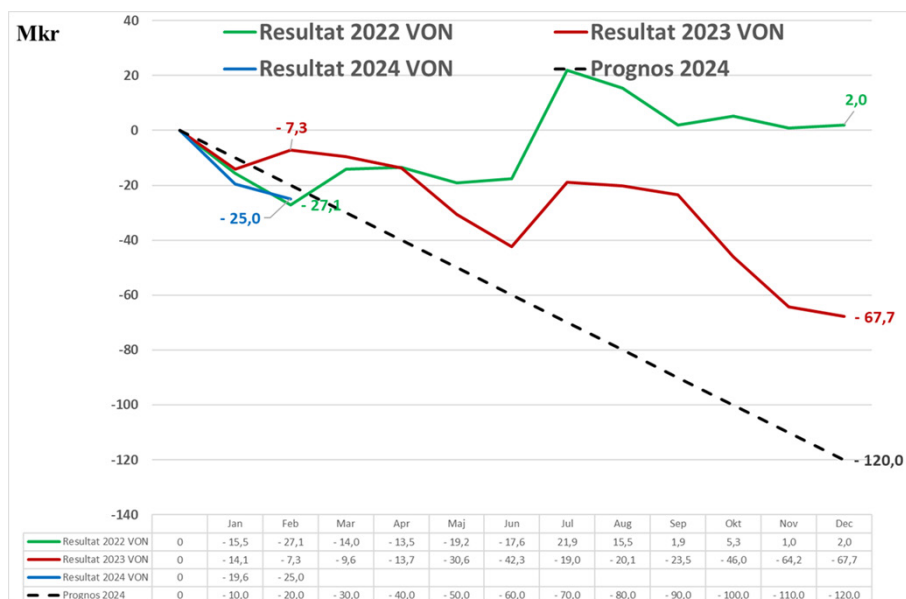
- 21 Mkr - Omsorgen om funktionshindrade.

Prognosen fördelas med - 15,1 Mkr personalkostnader, -3,9 Mkr övriga kostnader samt - 2 Mkr intäkter.

- 6 Mkr - Administration och övrigt

Prognosen fördelas med - 6 Mkr övriga kostnader.

Diagram, Resultatutveckling och Prognos februari 2024 (miljoner kronor)

Tabell, Resultat per verksamhet och prognos februari 2024 (miljoner kronor)

Resultat per verksamhet	Budget	Resultat	Resultat	Prognos februari	Bokslut
miljoner kronor (Mkr)	2024	2024-02	2023-02	2024	2023
Äldreomsorg	-1 403,6	-14,2	-11,5	-93,0	-47,4
Omsorg om funktionshindrade	-574,7	-6,7	0,1	-21,0	-25,9
Politisk verksamhet	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Administration och övrigt	-132,2	6,1	9,7	-6,0	5,4
Ankomstregistrerade fakturor	0,0	-10,1	-5,5	0,0	0,0
Summa	-2 112,5	-25,0	-7,3	-120,0	-67,7

Tabell, Resultat per intäkter och kostnader samt prognos februari 2024 (miljoner kronor)

Verksamhetens nettokostnad	Budget	Avvikelse	Prognos februari	Bokslut
miljoner kronor (Mkr)	2024	2024-02	2024	2023
Verksamhetens intäkter	353,5	-4,5	2,0	67,7
Personalkostnad	-1710,6	-16,4	-70,1	-33,4
Verksamhetens övriga kostnader	-750,6	-4,1	-51,9	-101,8
Avskrivningar	-4,9	0,0	0,0	-0,1
Summa	-2 112,5	-25,0	-120,0	-67,6

Åtgärder

Åtgärder vid ekonomisk avvikelse

Vård- och omsorgsnämnden beslutade 2024-01-24 (VON-2024-00027-2) om en uppdaterad åtgärdsplan. Åtgärdsplanen omfattar åtgärder motsvarande 135 miljoner kronor för åren 2024 - 2027, där beräknad ekonomisk effekt anges årsvis för perioden. Åtgärdsplanen omfattar dock inte i tillräcklig omfattning åtgärder för att klara de ökade kostnadsområdena inför år 2024 avseende förändrade arbetstidsregler, hållbar bemanning samt ökade behov av hemtjänstinsatser till följd av den demografiska utvecklingen.

Tabell, VON Åtgärdsplan 2024 - 2027 (tusentals kronor, kkr)

VON Åtgärdsplan 2024-2027 Alla belopp i kkr i 2024-års löne- och prisläge	Ackumulerad målsättning år 2024-2027					Platser/brukare			
	Åtgärdsplan Totalt	Effekt 2024	Effekt 2025	Effekt 2026	Effekt 2027	Antal 2024	Antal 2025	Antal 2026	Antal 2027
Nämnd, Direktör, Stab, Ekonomi									
Nämnd, Direktör, Stab, Ekonomi	0	0	0	0	0				
Delsumma:	0	0	0	0	0				
Äldreomsorg - Operativa åtgärder									
Verksamheter i egen regi									
Verksamhet Hemtjänst	0	0	0	0	0				
Verksamhet Äldreboende	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000				
Verksamhet Hälso- och sjukvård	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000				
Myndighetsutövning SoL									
Utskrivningsklara, betaladyn regionen	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000				
Delsumma:	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000				
Strategiska åtgärder Äldreomsorg									
Anpassning/konvertering äldreboende-/servicehusplatser									
Ärveckling/konvertering mindre, ej optimalt äldreboende	12 000	0	12 000	12 000	12 000		-20	-20	-20
Konvertering servicehus - Alnö och Knutsgården	30 000	10 000	20 000	30 000	30 000	-25	-50	-75	-75
Konvertering servicehus - Matfors och Tomtegränd	49 000	0	0	0	49 000				-110
Lokaler									
Ärveckling/konvertering mindre, ej optimalt äldreboende	0	0	0	0	0				
Konvertering servicehus - Alnö och Knutsgården	0	0	0	0	0				
Konvertering servicehus - Matfors och Tomtegränd	18 000	0	0	0	18 000				
Möjliggöra högre andel kvarboende i ordinarie boende									
Utökad hemtjänst - verksamhet	-50 000	-6 000	-17 000	-23 000	-50 000	25	70	95	205
Utökad hemtjänst - lokaler	-2 000	-500	-1 000	-1 500	-2 000				
Delsumma:	57 000	3 500	14 000	17 500	57 000	0	0	0	0
Omsorg om funktionshindrade - Operativa åtgärder									
Stöd och Omsorg - Boenden och DV	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000				
Stöd och Omsorg - Personlig assistans i egen regi	5 000	0	0	5 000	5 000				
Delsumma:	23 000	18 000	18 000	23 000	23 000				
TOTALT:	135 000	76 500	87 000	95 500	135 000				

Baserat på Vård- och omsorgsnämnden beslut 2023-12-21 (VON-2023-00043-32), i anslutning till månadsrapport för november 2023, fick förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden i januari 2024 med en uppdaterad åtgärdsplan för en ekonomi i balans under året samt över tid, innehållande åtgärder och förslag till beslut.

Det som fortsatt varit centralt vid framtagande av en uppdaterad åtgärdsplan för en ekonomi i balans under året samt över tid har gällt vägar för att klara grunduppdraget och samtidigt ha en ekonomi i balans där investeringsvolymen hålls på en rimlig nivå samt med fokus på den ekonomiska styrningen och effektivisering av verksamheterna.

Åtgärdsplanen omfattar **dels** effektiviseringar och anpassningar av organisation och bemanning samt **dels** strategiska åtgärder för en ekonomi i balans under året samt över tid. De strategiska åtgärderna syftar till att bedriva en resurseffektiv verksamhet och där möjligheter att klara större verksamhetsvolymen med resurser som ökar långsammare än verksamhetsvolymen utan att kvaliteten försämras.

Vissa åtgärdsområden kommer att beskrivas mer detaljerat av verksamheterna och/eller utredas och förankras ytterligare politiskt.

Åtgärdsplanen återrapporteras kontinuerligt till nämnden i samband med månads-, delårsrapporter och vid årsredovisning.

Åtgärdsplanen beskrivs närmare i ärendet VON-2024-00027-2, VON 24 januari 2024.

Övrig uppföljning - Verksamhetsvolymen

ÄLDREOMSORG

Utskrivningsklara

Betalningsansvar utskrivningsklara - 11 600 kronor/dygn år 2024. Inga fakturor från Regionen avseende år 2024 har inkommit t o m 2024-02-23.

Betalningsansvar utskrivningsklara

Antal dygn Uppdaterad: 2023-01-18 Inga fakturor från Regionen avseende år 2024 har inkommit t o m 2024-02-23.

År	Totalt	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2016	1 493	3	125	38	5	24	139	249	133	91	165	429	92
2017	489	12	12	43	24	3	1	4	5	6	89	76	214
2018	1 470	207	102	109	82	105	50	161	211	133	97	106	107
2019	1 435	85	80	147	111	31	21	89	156	304	149	95	167
2020	1 182	149	212	192	41	22	117	188	40	62	25	74	60
2021	219	86	1	1	2	1	4	5	2	0	10	24	83
2022	519	85	2	0	9	8	5	99	95	55	34	26	101
2023	895	147	75	121	166	49	34	104	91	106	0	2	0

Äldreboenden

Inom äldreboendena fanns under år 2023 i drift **1 138 platser**. Platserna fördelas med 883 äldreboendeplatser, 185 platser vid servicehus, 48 korttidsplatser samt 22 korttids-, växelvårds- och anhörigplatser vid äldreboendena.

Beläggningsgraden för äldreboendena och servicehusen uppgick till ca 98 procent.

Under hösten 2024 kommer 108 platser att öppnas vid Solhaga äldreboende. Successiv konvertering pågår av Servicehusen Alnö och Knutsgården, med totalt ca 95 platser, till biståndsbedömda trygghetsboenden

§ 22 Implementering av Strategi för social hållbarhet 2024

(VON-2024-00083-2)

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott föreslår vård- och omsorgsnämnden besluta

att godkänna implementering av Strategi för social hållbarhet för vård- och omsorgsnämnden,

att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för fortsatt handläggning.

Ärendet

Kommunstyrelsekontoret har i skrivelse daterad 18 januari 2024 (KS-2024-00174) efterfrågat en beskrivning av hur förvaltningen ska arbeta under 2024 för att bidra till att målet uppfylls i form av aktiviteter, förstärkningar och förändrade arbetssätt och hur arbetet genomförts år 2023.

Beslutsunderlag

- Vård- och omsorgsförvaltningens skrivelse VON-2024-00083-2
- Implementering av Strategi för social hållbarhet 2024

	Tjänsteskrivelse	1(5)
	Datum	Dnr
Vård och omsorgsförvaltningen	2024-02-15	VON-2024-00083-2
Elin Nylander		
kvalitetscontroller		

Implementering av Strategi för social hållbarhet 2024 KS-2024-00174

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår nämnden besluta

att godkänna implementering av Strategi för social hållbarhet för vård- och omsorgsnämnden,

att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för fortsatt handläggning.

Ärendet

Kommunstyrelsekontoret har i skrivelse daterad 18 januari 2024 (KS-2024-00174) efterfrågat en beskrivning av hur förvaltningen ska arbeta under 2024 för att bidra till att målet uppfylls i form av aktiviteter, förstärkningar och förändrade arbetssätt och hur arbetet genomförts år 2023.

För att implementera Strategi för social hållbarhet ska förvaltningen:

- Identifiera vilka mål i strategin som berör verksamheten.
- Välja ut vilka mål att fokusera på.
- Prioritera resurser för arbetet.
- Planera och genomföra insatser och arbetssätt som förväntas leda till måluppfyllelse.
- De aktiviteter som görs inom ramen för satsningar i de prioriterade områdena (Bredsand, Ljustadalen-Sundsbruk, Nacksta, Skönsberg, Indal-Liden-Holm) inkluderas i relevanta mål.

Bakgrund

Strategin för social hållbarhet antogs av Sundsvalls kommunfullmäktige 2022-05-30 (§120). Strategins övergripande målsättning är att utjämna sociala skillnader i levnadsvillkor mellan invånare i Sundsvall. Strategi för social hållbarhet är ett styrdokument som visar prioriteringarna för

2(5)

arbetet med social hållbarhet i Sundsvall. Syftet med strategin är att den ska bidra till en ökad måluppfyllelse och bättre kvalitet i nämndernas ordinarie verksamhet. Strategin ska ge vägledning till hur arbete med social hållbarhet integreras i ordinarie verksamhet samt vara ett stöd i planering och uppföljning av verksamhetsplaner och budgetarbete.

I strategin står att nämnder och bolag ska genomföra ett systematiskt arbete i syfte att nå måluppfyllelse. Nämnden ska också inarbeta strategin för social hållbarhet i verksamhetsplanen och årligen åiterrapportera vilka åtgärder som planeras till kommunstyrelsens plan- och utvecklingsutskott.

Ärendets tidigare handläggning

VON-2022-00044-30 Strategi för social hållbarhet i verksamhetsplan

Förvaltningens överväganden

Det viktigaste målet för vård och omsorgsnämnden i syfte att utjämna sociala skillnader i levnadsvillkor är att lyckas med grunduppdraget.

Identifierat målområde utifrån Strategi för social hållbarhet är målområde hälsa med fokus på mål 1 och 5. Nedanstående rapportering följer anvisad struktur från Kommunstyrelsekontoret.

Målområde Hälsa

Mål 1: Väsentligt förbättra Sundsvallsbornas fysiska och psykiska hälsa samt öka deltagandet bland barn och unga i föreningslivet till år 2030

Mål 5: Väsentligt minska andelen som upplever otrygghet till år 2030

1. Planering 2024

Inom ramen för Ett Sundsvall som håller ihop samordna område hälsa med inriktning psykisk ohälsa.

- Vård- och omsorgsnämnden har från och med 2024 samordnande uppdrag för målområde "Hälsa", med inriktningen psykisk ohälsa. Uppdraget avser samtliga prioriterade geografiska områden och innebär ansvar för att upprätthålla den övergripande samordningsplanens lydelse gällande området hälsa med inriktning psykisk ohälsa och förväntas bidra till utvecklad samverkan i ett brett perspektiv.

Breddinförande av stöd, vård och omsorg på distans för individer med trygghetslarm som enda insats.

3(5)

- Med gemensam digital plattform utveckla det proaktiva arbetet hos individer med låg grad av medicinsk eller kognitiv svikt. Initieras hos individer med trygghetslarm som enda insats, med hälsosamtal. I samband med ansökan om trygghetslarm genomförs ett första samtal i preventivt syfte i hemmet. Mål: 100 individer 2025-12-31.

Ensamhet hos äldre är en stor samhällsutmaning. Genom fler träffpunkter, volontärer och uppsökande verksamhet ska äldre istället få en ökad social samvaro och minskad ensamhet.

- Utredda hur organisationen för träffpunkter, aktiviteter och uppsökande verksamhet kan utvecklas utifrån beskrivningen i ordförandeförslaget.
- Utredda hur tre nya träffpunktsverksamheter kan tillskapas. Varav en i Bredsand, en i Finsta och en som etableras i samråd med pensionärsorganisationerna.
- Utredda hur olika ideella organisationer kan utgöra en del av arbetet med att minska ofrivillig ensamhet hos äldre

2. Genomfört 2023

- Fallförebyggande utbildning på träffpunkter i samarbete med Medelpads räddningsförbund.
- Uppsökande verksamhet inom hemtjänsten (se nedan).

Förebyggande arbete mot ensamhet, ohälsa och otrygghet.

För att bryta ofrivillig ensamhet har hemtjänsten inlett uppsökande verksamhet. För att nå äldre som kan ingå i kategorin ofrivilligt ensamma kontaktas personer som enbart beviljats insatsen larm och/eller hälso- och sjukvårdsinsats. Aktiviteten har inletts i Indal/Liden/Kovland, Finsta/Sundsbruk, Matfors, centrala Sundsvall och Njurunda. De äldre erbjuds besök i hemmet 1 till 7 gånger beroende på behov. Cirka 60-70 hembesök har genomförts till och med oktober månad, arbetet har dock fortgått året ut med plan för fortsättning 2024. Effekter ska följas upp och utvärderas.

Utvecklingen av vård och omsorg på distans förväntas skapa nya möjligheter för att bryta ofrivillig ensamhet och öka tryggheten hos äldre. Beslut om breddinförande är taget och samordnas av digitalt tvärprofessionellt vård- och omsorgsteam.

Indikatorer:

Andel kvinnor och män som upplever trygghet inom hemtjänst.

- **Analys 2023:** Utfallet (88%) är oförändrat jämfört 2022 och i linje

4(5)

med riket. Bland kvinnor ökar resultatet från 86% till 88%, bland män sjunker resultatet från 92% till 88%.

- Andel kvinnor och män som upplever trygghet inom sitt särskilda boende för äldre. **Analys 2023:** Utfallet (83%) är 7% högre jämfört 2022. Dock under riket (86%). Bland kvinnor ökar resultatet från 76% till 83%, bland män ökar från 78% till 84%.
- Antal individer med trygghetslarm som enda insats som under året erhållit ett samtal via digital plattform i förebyggande syfte. **Ny 2024.**

Rättighetsperspektivet

Målsättning: Väsentligt minska diskriminerande strukturer till år 2030

Utgör del av förvaltningens grunduppdrag

Vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar för att personer med funktionsnedsättning samt äldre personer i behov av stöd får sina behov tillgodosedda enligt socialtjänstlagen, SoL, samt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS och hälso- och sjukvård som tillhandahålls av sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut i den enskildes hem och i förvaltningens verksamheter. Insatserna ska stämma överens med lagens intentioner och vara anpassade efter den enskildes aktuella behov. Socialtjänstlagen ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå och LSS ska tillförsäkra den enskilde goda levnadsvillkor och möjlighet att leva som andra.

Omsorgen om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Nämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Som vårdgivare för kommunal Hälso- och sjukvård ska nämnden tillförsäkra en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen, med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Hälso- och sjukvården ska arbeta för att förebygga ohälsa.

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

1. Planering 2024

Risk för, eller konstaterad social utsatthet hos individer beaktas vid handläggning och uppföljning. Inkluderar utsatthet för våld och hot.

- Beslut är fattat att förvaltningen ska införa IBIC under 2024. Förväntan är att genom detta bland annat skapa förutsättningar för

5(5)

att risk för eller konstaterad social utsatthet systematiskt beaktas vid handläggning och uppföljning.

Styrdokument och juridik

Ingen påverkan på andra styrdokument eller förvaltningens grunduppdrag

Ekonomisk hållbarhet

Aktiviteterna som återfinns i förvaltningens överväganden ligger inom verksamhetsplan och har därför kostnadstäckning.

Social hållbarhet

Att upptäcka ohälsa i tid leder till förbättrade livsvillkor och kan påverka social hållbarhet positivt

Ekologisk hållbarhet

Ingen påverkan

Landsbygdssäkring

Ingen påverkan

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsekontoret senast 2023-04-05.

kommunstyrelsen@sundsvall.se. Ange diarienumret KS-2024-00174

Förslag till uppföljning

Delårsrapporter och årsrapport.

Lars-Ove Johansson
Förvaltningsdirektör

Annika Eriksson
Stabschef

Implementering av Strategi för social hållbarhet 2024

Mottagare

Barn och utbildningsnämnden
Individ- och arbetsmarknadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Miljönämnden
Mitthem
Stadsbyggnadsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden

Strategin för social hållbarhet antogs av Sundsvalls kommunfullmäktige 2022-05-30 (§120). Strategins övergripande målsättning är att utjämna sociala skillnader i levnadsvillkor mellan invånare i Sundsvall. Strategi för social hållbarhet är ett styrdokument som visar prioriteringarna för arbetet med social hållbarhet i Sundsvall. Syftet med strategin är att det ska bidra till en ökad måluppfyllelse och bättre kvalitet i nämndernas ordinarie verksamhet. Strategin ska:

- ge vägledning till hur arbete med social hållbarhet integreras i ordinarie verksamhet samt
- vara ett stöd i planering och uppföljning av verksamhetsplaner och budgetarbete.

I strategin står att nämnder och bolag ska genomföra ett systematiskt arbete i syfte att nå måluppfyllelse. Det krävs med andra ord förstärkningar eller förändringar inom verksamheten. Barn- och utbildningsnämnden, individ- och arbetsmarknadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Mitthem ska även inarbeta strategin för social hållbarhet i sina verksamhetsplaner och årligen återrapportera vilka åtgärder som planeras till kommunstyrelsens plan- och utvecklingsutskott.

Vid antagandet av strategin var tanken att nämndernas och Mitthems aktiviteter skulle följas upp i Stratsys. Det har ännu inte kunnat lösas rent tekniskt, varför en separat rapportering av arbetet med strategin krävs.

Implementeringsarbete

För att implementera Strategi för social hållbarhet uppmanas förvaltningar/bolag till att:

- Gå igenom målen i strategin och identifiera vilka mål som berör verksamheten.
- Välja ut vilka mål man ska fokusera på.
- Prioritera resurser för arbetet.
- Planera och genomföra insatser och arbetssätt som förväntas leda till måluppfyllelse.
- De aktiviteter som görs inom ramen för satsningar i de prioriterade områdena (Bredsand, Ljustadalen-Sundsbruk, Nacksta, Skönsberg, Indal-Liden-Holm) sorteras även de in under relevanta mål. (Se exempel nedan).

Uppföljning

Kommunstyrelsens önskemål är följande:

1. En beskrivning om/hur förvaltningen/bolaget **ska jobba under 2024** för att bidra till att målet uppfylls i form av aktiviteter, förstärkningar och förändrade arbetssätt som ska genomföras.
2. En beskrivning om/hur förvaltningen/bolaget **har jobbat under 2023** för att bidra till att målet uppfylls i form av nya aktiviteter, förstärkningar och förändrade arbetssätt som har genomförts.

Vänligen följ den struktur på rapportering som exemplifieras under nedanstående rubrik ”Struktur på rapportering utifrån mål i Strategi för social hållbarhet”.

Svaren ska ha kommit in till kommunstyrelsekontoret senast 2023-04-05.

Struktur på rapportering utifrån mål i Strategi för social hållbarhet

(Strategi för social hållbarhet finns att läsa [här](#).)

Målområde Arbete

Mål 1: Väsentligt minska andelen långtidsarbetslösa till år 2030

1. *Beskriv om/hur din förvaltning/ditt bolag **ska jobba under 2024** för att bidra till att målet uppfylls i form av nya aktiviteter, förstärkningar och förändrade arbetssätt som ska genomföras.*
2. *Beskriv om/hur din förvaltning/ditt bolag **har jobbat under 2023** för att bidra till att målet uppfylls i form av nya aktiviteter, förstärkningar och förändrade arbetssätt som har genomförts.*

Exempel:

Mitthem har fördubblat antalet åtgärdsanställningar/praktikplatser för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden (från xx personer till xx).

Inom ramen för arbetet i de prioriterade områdena har Mitthem erbjudit sommarjobb till xx stycken ungdomar i Nacksta.

Samma princip som i exemplet ovan gäller för resterande mål i strategin för social hållbarhet.

Mål 2: Väsentligt minska andelen unga som varken arbetar eller studerar till år 2030

Mål 3: Väsentligt minska andelen utrikesfödda i arbetslöshet till år 2030

Mål 4: Väsentligt öka andelen som är i sysselsättning till år 2030

Målområde Skola

Mål 1: Väsentligt minska andelen elever som inte når kunskapskraven till år 2030

Mål 2: Väsentligt minska andelen elever med hög skolfrånvaro till år 2030

Mål 3: Väsentligt öka andelen barn som tar del av förskolans pedagogiska verksamhet till år 2030

Mål 4: Väsentligt öka andelen familjehemsplacerade barn som fullföljer sin skolgång till år 2030

Målområde Hälsa

Mål 1: Väsentligt förbättra Sundsvallsbornas fysiska och psykiska hälsa samt öka deltagandet bland barn och unga i föreningslivet till år 2030

Mål 2: Väsentligt minska andelen som lever i ekonomiskt utsatta hushåll till år 2030

Mål 3: Väsentligt minska narkotikaanvändningen till år 2030

Mål 4: Väsentligt minska andelen med låg grad av delaktighet i samhället till år 2030

Mål 5: Väsentligt minska andelen som upplever otrygghet till år 2030

Målområde Boende och närmiljö

Mål 1: Väsentligt öka andelen som bor i ett boende till överkomligt pris till år 2030

Mål 2: Väsentligt minska bostadsbristen bland särskilda målgrupper till år 2030

Mål 3: Väsentligt minska boendesegregationen till år 2030

Mål 4: Väsentligt öka andelen hälsofrämjande miljöer i områden med hög ohälsa till år 2030

Rättighetsperspektivet

Målsättning: Väsentligt minska diskriminerande strukturer till år 2030

Svaren bör lämnas till kommunstyrelsen@sundsvall.se. Ange diarienumret KS-2024-00174 i ämnesraden.

Kontaktperson i ärendet är Marlene Svensson marlene.svensson@sundsvall.se, tfn. 070-101 44 96.

Kommunstyrelsekontoret

KS-2024-00174

Avdelningen Samhällsutveckling och hållbarhet
Marlene Svensson, processledare

2024-01-18

Implementering av Strategi för social hållbarhet 2024

Mottagare

Barn och utbildningsnämnden
Individ- och arbetsmarknadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Miljönämnden
Mitthem
Stadsbyggnadsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden

Strategin för social hållbarhet antogs av Sundsvalls kommunfullmäktige 2022-05-30 (§120). Strategins övergripande målsättning är att utjämna sociala skillnader i levnadsvillkor mellan invånare i Sundsvall. Strategi för social hållbarhet är ett styrdokument som visar prioriteringarna för arbetet med social hållbarhet i Sundsvall. Syftet med strategin är att det ska bidra till en ökad måluppfyllelse och bättre kvalitet i nämndernas ordinarie verksamhet. Strategin ska:

- ge vägledning till hur arbete med social hållbarhet integreras i ordinarie verksamhet samt
- vara ett stöd i planering och uppföljning av verksamhetsplaner och budgetarbete.

I strategin står att nämnder och bolag ska genomföra ett systematiskt arbete i syfte att nå måluppfyllelse. Det krävs med andra ord förstärkningar eller förändringar inom verksamheten. Barn- och utbildningsnämnden, individ- och arbetsmarknadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Mitthem ska även inarbeta strategin för social hållbarhet i sina verksamhetsplaner och årligen återrapportera vilka åtgärder som planeras till kommunstyrelsens plan- och utvecklingsutskott.

Vid antagandet av strategin var tanken att nämndernas och Mitthems aktiviteter skulle följas upp i Stratsys. Det har ännu inte kunnat lösas rent tekniskt, varför en separat rapportering av arbetet med strategin krävs.

Implementeringsarbete

För att implementera Strategi för social hållbarhet uppmanas förvaltningar/bolag till att:

- Gå igenom målen i strategin och identifiera vilka mål som berör verksamheten.
- Välja ut vilka mål man ska fokusera på.
- Prioritera resurser för arbetet.
- Planera och genomföra insatser och arbetssätt som förväntas leda till måluppfyllelse.
- De aktiviteter som görs inom ramen för satsningar i de prioriterade områdena (Bredsand, Ljustadalen-Sundsbruk, Nacksta, Skönsberg, Indal-Liden-Holm) sorteras även de in under relevanta mål. (Se exempel nedan).

Uppföljning

Kommunstyrelsens önskemål är följande:

1. En beskrivning om/hur förvaltningen/bolaget **ska jobba under 2024** för att bidra till att målet uppfylls i form av aktiviteter, förstärkningar och förändrade arbetssätt som ska genomföras.
2. En beskrivning om/hur förvaltningen/bolaget **har jobbat under 2023** för att bidra till att målet uppfylls i form av nya aktiviteter, förstärkningar och förändrade arbetssätt som har genomförts.

Vänligen följ den struktur på rapportering som exemplifieras under nedanstående rubrik ”Struktur på rapportering utifrån mål i Strategi för social hållbarhet”.

Svaren ska ha kommit in till kommunstyrelsekontoret senast 2023-04-05.

Struktur på rapportering utifrån mål i Strategi för social hållbarhet

(Strategi för social hållbarhet finns att läsa [här](#).)

Målområde Arbete

Mål 1: Väsentligt minska andelen långtidsarbetslösa till år 2030

1. *Beskriv om/hur din förvaltning/ditt bolag **ska jobba under 2024** för att bidra till att målet uppfylls i form av nya aktiviteter, förstärkningar och förändrade arbetssätt som ska genomföras.*
2. *Beskriv om/hur din förvaltning/ditt bolag **har jobbat under 2023** för att bidra till att målet uppfylls i form av nya aktiviteter, förstärkningar och förändrade arbetssätt som har genomförts.*

Exempel:

Mitthem har fördubblat antalet åtgärdsanställningar/praktikplatser för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden (från xx personer till xx).

Inom ramen för arbetet i de prioriterade områdena har Mitthem erbjudit sommarjobb till xx stycken ungdomar i Nacksta.

Samma princip som i exemplet ovan gäller för resterande mål i strategin för social hållbarhet.

Mål 2: Väsentligt minska andelen unga som varken arbetar eller studerar till år 2030

Mål 3: Väsentligt minska andelen utrikesfödda i arbetslöshet till år 2030

Mål 4: Väsentligt öka andelen som är i sysselsättning till år 2030

Målområde Skola

Mål 1: Väsentligt minska andelen elever som inte når kunskapskraven till år 2030

Mål 2: Väsentligt minska andelen elever med hög skolfrånvaro till år 2030

Mål 3: Väsentligt öka andelen barn som tar del av förskolans pedagogiska verksamhet till år 2030

Mål 4: Väsentligt öka andelen familjehemsplacerade barn som fullföljer sin skolgång till år 2030

Målområde Hälsa

Mål 1: Väsentligt förbättra Sundsvallsbornas fysiska och psykiska hälsa samt öka deltagandet bland barn och unga i föreningslivet till år 2030

Mål 2: Väsentligt minska andelen som lever i ekonomiskt utsatta hushåll till år 2030

Mål 3: Väsentligt minska narkotikaanvändningen till år 2030

Mål 4: Väsentligt minska andelen med låg grad av delaktighet i samhället till år 2030

Mål 5: Väsentligt minska andelen som upplever otrygghet till år 2030

Målområde Boende och närmiljö

Mål 1: Väsentligt öka andelen som bor i ett boende till överkomligt pris till år 2030

Mål 2: Väsentligt minska bostadsbristen bland särskilda målgrupper till år 2030

Mål 3: Väsentligt minska boendesegregationen till år 2030

Mål 4: Väsentligt öka andelen hälsofrämjande miljöer i områden med hög ohälsa till år 2030

Rättighetsperspektivet

Målsättning: Väsentligt minska diskriminerande strukturer till år 2030

Svaren bör lämnas till kommunstyrelsen@sundsvall.se. Ange diarienumret KS-2024-00174 i ämnesraden.

Kontaktperson i ärendet är Marlene Svensson marlene.svensson@sundsvall.se, tfn. 070-101 44 96.

	Tjänsteskrivelse	1(3)
	Datum	Dnr
Vård och omsorgsförvaltningen	2024-02-29	VON-2024-00128-2
Johan Landström		
Utredare		

Remiss av utkast till lagrådsremiss Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår nämnden besluta

att med förvaltningens skrivelse VON-2024-00128-2 till kommunstyrelsen besvara remissen, samt

att paragrafen justeras omedelbart

Ärendet

Sundsvalls kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på utkast till lagrådsremiss *Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd* (Ju2024/00480). I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen samt innehållet i betänkandet. Ärendet är skickat till bland annat Vård- och omsorgsnämnden för synpunkter.

Bakgrund

Lagrådsremissen innehåller förslag på hur tillämpning av artikel 5 i direktiv 2001/55/EG ska ske i Sverige. Det innebär konkret att remissen handlar om hur ukrainska medborgare som flytt till Sverige ska få adekvat stöd och hjälp. Lagrådsremissen beskriver vilka lämpliga lagändringar som behövs för att anpassa lagstiftningen. Inom nämndens område är det primärt ett förslag som påverkar verksamheten vilket rör Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Lagrådsremissen föreslår att personer som har tillfälligt skydd inte ska ha rätt till stöd och service enligt LSS. Föreslagna förändringar föreslås träda i kraft 1 november 2024.

Ärendets tidigare handläggning

Ingen tidigare handläggning

Förvaltningens överväganden

Förvaltningen anser att förslaget om att ej erbjuda personer med giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller personer med uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd rätt till stöd och service enligt LSS är rimligt.

Inga personer utan uppehållstillstånd, framför allt asylsökande, har idag rätt till LSS, att ge personer som omfattas av massflyktsdirektivet den rätten skulle skapa olika förutsättningar för individer med liknande omständigheter.

De förändringar som föreslås i remissen innebär att en person som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras tidigare än vad nuvarande regler medger. Det leder till, om inte det tydliggörs att dessa personer undantas från LSS att en ny möjlighet skulle öppnas för att ansöka om LSS-insats. Föreslagen ändring i Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade är därför nödvändig.

Styrdokument och juridik

Ingen påverkan för nämndens område utifrån att LSS ej ska tillämpas för målgruppen

Ekonomisk hållbarhet

Påverkar inte nämndens ekonomi. Det bör dock påpekas att förslaget i sin helhet kan påverka kommunens ekonomi och primärt inom Individ- och arbetsmarknadsnämndens område.

Social hållbarhet

De personer som omfattas av artikel 5 i direktiv 2001/55/EG påverkas negativt utifrån att de ej kan erbjudas stöd och service enligt LSS. Dock skulle en sådan möjlighet skapa olika rättsliga förutsättningar gentemot personer som söker asyl som idag saknar rätt till LSS. I avvägningen mellan olika gruppers rättigheter håller förvaltningen med lagrådsremissens förslag.

Ekologisk hållbarhet

Ingen påverkan

3(3)

Landsbygdssäkring

Ingen påverkan

Beslutet skickas till

kommunstyrelsen@sundsvall.se senast 2024-03-27

Annika Eriksson
Stabschef

Lars-Ove Johansson
Förvaltningsdirektör

Utkast till lagrådsremiss

Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd

Utkastets huvudsakliga innehåll

I utkastet föreslås bl.a. att en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras tidigare än vad nuvarande reglering medger. Det lämnas också förslag för att säkerställa att en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som arbetar ska få tillgång till arbetsbaserad föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Förslagen syftar till att förbättra levnadsvillkoren för utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och ge dem större möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden på ett ändamålsenligt och samhällsekonomiskt effektivt sätt. Det föreslås samtidigt vissa ändringar för att förtydliga nuvarande regelverk, bl.a. att en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, inte ska vara försäkrad för bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken eller ha rätt till insatser med stöd av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2024.

Förslagen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Sverigedemokraterna.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
1	Lagtext	4
1.1	Förslag till lag om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall	4
1.2	Förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)	6
1.3	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	8
1.4	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	10
1.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade	11
2	Ärendet.....	12
3	Massflyktsdirektivet och det svenska genomförandet.....	12
3.1	Massflyktsdirektivets innehåll i relevanta delar	12
3.2	Det svenska genomförandet 2003	13
3.3	Rådets genomförandebeslut	13
3.4	Levnadsvillkoren för utlänningar med tillfälligt skydd bör förbättras	14
4	Folkbokföring	16
4.1	Utlänningar med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras tidigare	16
4.2	Anmälan om inflyttning	20
5	Tydligare regler om uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd	23
6	Rätten till bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken.....	24
7	Rätten till vissa arbetsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken.....	26
8	Insatser för särskilt stöd och särskild service	28
9	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	30
10	Konsekvenser.....	31
11	Författningskommentar	39
11.1	Förslaget till lag om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall	39
11.2	Förslaget till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)	41
11.3	Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	43
11.4	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	44
11.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade	45

1 Beslut

[---] har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag (2024:000) om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall,
2. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),
3. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
4. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
5. lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om krav för folkbokföring av en utlänning som omfattas av rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 2001/55/EG och som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716).

2 § Denna lag ska tillämpas i stället för 4 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481). I övrigt tillämpas folkbokföringslagens bestämmelser för en person som omfattas av denna lag.

3 § Lagen gäller inte för en utlänning som har beviljats en flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen (2005:716) eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen eller om det i övrigt finns synnerliga skäl för folkbokföring.

4 § De uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i folkbokföringslagen (1991:481).

När folkbokföring ska ske

5 § En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) får inte folkbokföras under de första tolv månaderna av uppehållstillståndets giltighetstid. Därefter ska utlänningen folkbokföras om han eller hon kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet under ytterligare minst sex månader.

6 § För ett barn som föds levande här i landet och beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) gäller följande. Om barnet inte har folkbokförts vid födseln enligt 2 § folkbokföringslagen (1991:481) får barnet, utan hinder av vad som anges i 5 §, folkbokföras om modern folkbokförs. Det som sägs om modern gäller även fadern eller barnets förälder enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken om denne är vårdnadshavare.

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.

2. En utlännning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt 21 kap. 2, 3 eller 4 § utlänningslagen (2005:716) före den 1 november 2023 ska folkbokföras om han eller hon kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet åtminstone till och med den 4 mars 2025. En anmälan om inflyttning enligt 26 § folkbokföringslagen (1991:481) ska lämnas till Skatteverket inom fyra veckor från den dag lagen har trätt i kraft.

1.2 Förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

Härigenom föreskrivs att 4 och 26 §§ folkbokföringslagen (1991:481) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

En utlänning som måste ha uppehållsrätt eller uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige, får folkbokföras endast om detta villkor är uppfyllt eller om det finns synnerliga skäl för att han eller hon ändå ska folkbokföras.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte folkbokföras, om utlänningen kan antas komma att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år. Detta gäller dock inte, om utlänningen har beviljats en flyktingsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen eller en motsvarande förklaring enligt äldre bestämmelser eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen eller om det i övrigt finns synnerliga skäl för folkbokföring.

Andra stycket gäller inte för den som omfattas av lagen (2024:000) om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall.

26 §²

Den som har flyttat in från utlandet och ska folkbokföras ska anmäla inflyttningen till Skatteverket. En sådan anmälan ska göras inom en vecka efter det att han eller hon har vistats i landet i tre månader.

Den som har flyttat in från utlandet och ska folkbokföras ska anmäla inflyttningen till Skatteverket. En sådan anmälan ska göras inom en vecka efter det att han eller hon har vistats i landet i tre månader. *Om den som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige har vistats i landet i mer än tre månader utan att uppfylla villkoren i 4 §, ska dock anmälan göras inom fyra veckor efter den dag förutsättningarna för folkbokföring är uppfyllda.*

En anmälan ska även göras när den som är avregistrerad som försvunnen ska folkbokföras och när ett barn ska folkbokföras här i landet enligt 2 a § eller 3 § tredje stycket.

Anmälningsskyldigheten enligt första stycket gäller inte en utländsk medborgare som omfattas av 4 § lagen (1976:661) om immunitet och

¹ Senaste lydelse 2013:380.

² Senaste lydelse 2013:380.

privilegier i vissa fall och som inte har rätt till motsvarande immunitet och privilegier som en diplomatisk företrädare vid en främmande maktbeskickning.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.

1.3 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 18 § och 21 kap. 7 § utlänningslagen (2005:716) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

18 §¹

En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 *eller* 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med stöd av 3 eller 3 a §,

4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

8. följande villkor är uppfyllda:

a) utlänningen ansöker om förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, för arbete som har beviljats enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket eller enligt 15 a §, eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a §,

b) utlänningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete som har beviljats enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket och ansöker om ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a § eller tvärtom inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet och förutsättningarna för det tillståndet varit uppfyllda, eller

c) en ansökan avser ett uppehållstillstånd som familjemedlem till en utlänning som avses i a eller b, om ansökan ges in inom giltighetstiden för

det tidigare tillståndet som familjemedlem och utlänningen beviljas uppehållstillstånd enligt de bestämmelser som anges där,

9. utlänningen har ett uppehållstillstånd enligt 10 § eller 5 b kap. 3 § och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning eller har ett uppehållstillstånd enligt 5 b kap. 1, 2, 4, 7 eller 8 §,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Första stycket gäller inte heller en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt 9 §, om ansökan avser ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a § och ges in inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

I 7 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2021–19 januari 2025.

21 kap.

7 §

En utlänning som beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd *skall* också ges arbetstillstånd för den tid som uppehållstillståndet gäller.

En utlänning som beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd *eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd ska* också ges arbetstillstånd för den tid som uppehållstillståndet gäller.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.

1.4 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § och 11 kap. 8 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Den som kommer till Sverige och kan antas komma att vistas här under längre tid än ett år ska anses vara bosatt här i landet. Detta gäller dock inte om synnerliga skäl talar mot det. En utlänning som *enligt 4 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481) inte ska folkbokföras* ska inte heller anses vara bosatt här.

Den som kommer till Sverige och kan antas komma att vistas här under längre tid än ett år ska anses vara bosatt här i landet. Detta gäller dock inte om synnerliga skäl talar mot det. En utlänning som *har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716)* ska inte anses vara bosatt här.

En i Sverige bosatt person som lämnar landet ska fortfarande anses vara bosatt här i landet om utlandsvistelsen kan antas vara längre ett år.

11 kap.

8 §

En förälder har rätt till föräldrapenningsförmåner endast för vård av barn som är bosatt i Sverige. Vid adoption ska barnet anses bosatt i Sverige om den blivande föräldern är bosatt här.

Trots det som anges i första stycket har en förälder rätt till föräldrapenningsförmåner för vård av barn som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716).

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.

2. För den som var folkbokförd i Sverige den 31 oktober 2024 gäller 5 kap. 3 § i den äldre lydelsen.

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade ska införas en ny paragraf, 7 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 a §

En utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) har inte rätt till insatser enligt denna lag.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.
 2. Lagen tillämpas inte för den som har beviljats en insats före ikraftträdandet.

2 Ärendet

Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta (i fortsättningen massflyktsdirektivet) trädde i kraft 2001. Massflyktsdirektivet genomfördes i svensk rätt 2003 (prop. 2001/02:185).

Massflyktsdirektivet aktiverades för första gången genom rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 2001/55/EG, med följderna att tillfälligt skydd införs (i fortsättningen rådets genomförandebeslut). Beslutet fattades med anledning av Rysslands militära invasion av Ukraina den 24 februari 2022.

I utkastet föreslås vissa lagändringar för utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd.

Förslagen i detta utkast bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Sverigedemokraterna.

3 Massflyktsdirektivet och det svenska genomförandet

3.1 Massflyktsdirektivets innehåll i relevanta delar

Massflyktsdirektivet syftar till att personer från tredjeland ska få ett omedelbart skydd i en massflyktssituation, tillgång till vissa sociala rättigheter och till att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser. Direktivet är ett minimidirektiv (artikel 1).

Det är Europeiska unionens råd (i fortsättningen rådet) som beslutar huruvida en massflyktssituation föreligger och vilka grupper av personer som ska omfattas av det tillfälliga skyddet (artikel 5).

Det tillfälliga skyddet ska enligt direktivet inledningsvis gälla i ett år. Skyddet kan förlängas automatiskt med sex månader i taget i högst ett år. Därefter kan rådet fatta beslut om att det tillfälliga skyddet ska gälla ytterligare ett år.

Medlemsstaternas skyldigheter gentemot personer som åtnjuter tillfälligt skydd framgår av artiklarna 8–16. Medlemsstaterna ska bl.a. under en tid som inte ska vara längre än den tid som gäller för det tillfälliga skyddet tillåta personer som åtnjuter tillfälligt skydd att arbeta som anställda eller som egenföretagare och ta del av t.ex. utbildningsmöjligheter för vuxna, yrkesutbildning och praktisk arbetsplatsorientering. Den gängse lagstiftningen i medlemsstaterna om ersättning, tillgång till sociala trygghetssystem vid verksamhet som anställd eller egenföretagare samt övriga villkor ska tillämpas (artikel 12). Medlemsstaterna ska också se till att personer som åtnjuter tillfälligt skydd får sina behov

tillgodosedda när det gäller sjukvård, social välfärd och uppehälle, om de saknar tillräckliga medel. Sjukvården ska åtminstone innefatta akutsjukvård och nödvändig behandling av sjukdomar (artikel 13.2). Dessutom ska medlemsstaterna bevilja personer under 18 år som åtnjuter tillfälligt skydd tillträde till utbildningsväsendet på samma villkor som medborgarna i den mottagande medlemsstaten, medan vuxna får ges tillträde till det allmänna utbildningsväsendet (artikel 14).

När det tillfälliga skyddet upphör får medlemsstaterna i enskilda fall förlänga giltighetstiden för skyldigheterna i artiklarna 8–16 för personer som har omfattats av tillfälligt skydd och som deltar i ett program för frivilligt återvändande (artikel 21.3).

3.2 Det svenska genomförandet 2003

Massflyktsdirektivet genomfördes i svensk rätt 2003 i 1989 års utlänningslag (prop. 2001/02:185). Bestämmelserna som genomförde massflyktsdirektivet fördes senare över i huvudsak oförändrade till 21 kap. utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL. Kapitlet finns i slutet av utlänningslagen för att markera att bestämmelserna i kapitlet är avsedda att tillämpas endast i en undantagssituation (prop. 2004/05:170 s. 316). Kapitlet innehåller de särskilda bestämmelser som behövs för att genomföra direktivet. Därutöver gäller utlänningslagens övriga regler i tillämpliga delar även vid tillfälligt skydd (jfr 21 kap. 1 §, prop. 2001/02:185 s. 117 och prop. 2004/05:170 s. 316).

En utlänning som omfattas av ett beslut om tillfälligt skydd och som överförs till Sverige eller som tas emot här ska ges ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, uppehållstillstånd med tillfälligt skydd (21 kap. 2 § första stycket). I 21 kap. 4 § finns bestämmelser om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd för nära anhöriga till den som getts tillfälligt skydd (för familjeåterförening). Att en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd hindrar inte att en ansökan om asyl som flykting prövas (21 kap. 5 §). Ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får inte gälla längre tid än den tid som har beslutats av rådet (21 kap. 6 § första stycket). En utlänning som beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska också ges arbetstillstånd för den tid som uppehållstillståndet gäller (21 kap. 7 §). Om ett program för att förbereda att utlänningen återvänder självmant har inletts när ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd upphör, får tillståndet förlängas högst två år för en person som deltar i programmet. Ett sådant tillstånd kallas uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd (21 kap. 6 § andra stycket).

3.3 Rådets genomförandebeslut

Massflyktsdirektivet aktiverades för första gången genom rådets genomförandebeslut den 4 mars 2022. Beslutet fattades med anledning av Rysslands militära invasion av Ukraina den 24 februari 2022. I beslutet fastställer rådet att det föreligger massiv tillströmning till unionen av

fördrivna personer som har tvingats lämna Ukraina till följd av en väpnad konflikt (artikel 1).

Enligt artikel 2.1 ska beslutet tillämpas på vissa kategorier av personer som fördrivits från Ukraina den 24 februari 2022 eller senare till följd av de ryska väpnade styrkornas militära invasion som inleddes den dagen, bl.a. vissa ukrainska medborgare, vissa personer som åtnjöt internationellt skydd eller motsvarande nationellt skydd i Ukraina, samt familjemedlemmar till de kategorierna. Vilka som ska anses vara familjemedlemmar preciseras i artikel 2.4 i beslutet. Ett grundkriterium är att familjen redan fanns och var bosatt i Ukraina före den 24 februari 2022. Enligt artikel 2.2 ska beslutet även tillämpas på personer som på grundval av ett giltigt permanent uppehållstillstånd som utfärdats i enlighet med ukrainsk rätt kan visa att de var lagligen bosatta i Ukraina före den 24 februari 2022 och som inte kan återvända till sitt ursprungsland eller sin ursprungsregion på trygga och varaktiga villkor.

Rådets genomförandebeslut har i svensk rätt utsträckts till att även gälla för en person som har rest in i Sverige under perioden från och med den 30 oktober 2021 till och med den 23 februari 2022 och som efter inresan har fortsatt att vistas här i landet, om han eller hon tillhör en sådan kategori av personer som anges i artikel 2.1 eller 2.2 i genomförandebeslutet (4 kap. 19 h § utlänningsförordningen [2006:97]). Sedan den 22 december 2023 har rådets genomförandebeslut utsträckts till att även gälla utlänningar som lagligen befann sig i Sverige före den 22 december 2023 och är ukrainska medborgare eller hade internationellt skydd i Ukraina samt familjemedlemmar till dessa grupper.

Rådet och EU-kommissionen uttalade under hösten 2022 att skyddet skulle förlängas automatiskt till och med den 4 mars 2024. Den 28 september 2023 beslutade rådet att förlänga skyddet till och med den 4 mars 2025. På EU-nivå pågår diskussioner om hur en EU-gemensam strategi för att hantera frågan efter att skyddet löper ut den 4 mars 2025 kan utformas.

Under 2022 beviljades cirka 48 000 personer uppehållstillstånd med tillfälligt skydd i Sverige och under 2023 beviljades cirka 11 000 personer ett sådant tillstånd. Den totala kostnaden under 2022 för mottagande av och stöd till personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet uppgick till cirka 1,9 miljarder kronor. Det finns ännu inga slutliga beräkningar av kostnaden för mottagandet 2023. Vid årsskiftet 2023 befann sig omkring 39 000 personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd i Sverige.

3.4 Levnadsvillkoren för utlänningar med tillfälligt skydd bör förbättras

Bedömning: Levnadsvillkoren och möjligheterna att etablera sig på arbetsmarknaden bör förbättras för utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd.

Skälen för bedömningen: Utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, men som inte är folkbokförda i

Sverige omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (förkortad LMA), vilket bl.a. innebär en möjlighet att erhålla dagersättning för den som saknar tillräckliga medel. Nuvarande nivå på dagersättningen beslutades år 1994 och därefter har inga justeringar gjorts. För en ensamstående person som bor i boende där mat inte ingår lämnas dagersättning med 71 kronor per dag. För barnfamiljer lämnas dagersättning beroende på barnens ålder. Vidare kan särskilt bidrag lämnas för kostnader som uppstår på grund av särskilda behov. En utlänning som omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. har inte rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453) för förmåner av motsvarande karaktär. Rätt till bistånd föreligger inte heller för bostadskostnader (1 § andra stycket LMA). När en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd folkbokförs upphör denna att omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. (1 § första stycket 2 LMA). En person som inte kan klara sin försörjning har då i stället möjlighet att ansöka om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen, en bedömning som utgår från den sökandes inkomster och utgifter och som därmed skiljer sig från den schabloniserade ersättningsmodellen i lagen om mottagande av asylsökande m.fl.

Utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, men som inte är folkbokförda i Sverige, omfattas vidare av lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. Enligt denna lag ska personer under 18 år erbjudas hälso- och sjukvård och tandvård i samma omfattning som personer som är bosatta i regionen. För vuxna gäller dock att regionen endast ska erbjuda vård som inte kan anstå, mödrahälsovård, vård vid abort och preventivmedelsrådgivning, vilket ligger i linje med medlemsstaternas skyldighet enligt artikel 13.2 i massflyktsdirektivet, dvs. att tillgodose behovet av akutsjukvård och nödvändig behandling av sjukdomar.

För att få en bättre bild över situationen för de som flytt från Ukraina och beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd i Sverige, särskilt när det gäller vilka hinder som finns för gruppen att etablera sig på arbetsmarknaden, gav regeringen i mars 2023 FN:s migrationsorganisation (IOM) i uppdrag att genomföra en undersökning riktad till vuxna ukrainska medborgare i Sverige. Regeringen mottog i juni 2023 IOM:s rapport efter den genomförda undersökningen. I enkätundersökningen som besvarades av 4 746 personer framkommer bl.a. att personer med tillfälligt skydd har flera svårigheter i Sverige. 51 procent av de svarande uppger att språkkunskaper i svenska är ett av de mest omedelbara behoven och 80 procent av de svarande uppger att bristande språkkunskaper är ett hinder för att komma in på arbetsmarknaden. 33 procent av de svarande uppger att finansiellt stöd är det största upplevda behovet och att det är svårt att klara sig på dagersättningen. 38 procent av de svarande uppger att anledningen till att de behövt återvända till Ukraina är för att de varit i behov av hälso- och sjukvård som de enligt nu gällande reglering inte har rätt till i Sverige. Vidare uppger 32 procent av de svarande att de i dagsläget inte har möjlighet att öppna ett bankkonto i Sverige, främst på grund av problem med identitetshandlingar.

Regeringen har vidtagit åtgärder för att förbättra villkoren för personer med tillfälligt skydd, bl.a. har möjligheten att få tillgång till studier i

svenska genom svenska för invandrare (sfi) samt svenska och svenska som andra språk på komvux vidgats. Regeringen har tillfört 100 miljoner kronor för 2023 och 80 miljoner kronor för 2024 i statsbidrag till kommuner som erbjuder sfi till personer med tillfälligt skydd. Men bl.a. rapporten från IOM indikerar att ytterligare åtgärder bör övervägas.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som folkbokförs omfattas av personkretsen i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och kan erbjudas etableringsinsatser och få etableringsersättning. Arbetsförmedlingen ansvarar för etableringsprogrammet, som är ett arbetsmarknadspolitiskt program som riktar sig till bl.a. nyanlända som har fyllt 20 men inte 66 år och som har ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt 21 kap. UtlL som kan ligga till grund för folkbokföring. Etableringsprogrammet syftar till att underlätta och påskynda nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet. För att kunna anvisas till etableringsprogrammet krävs bl.a. ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring.

I IOM:s rapport framkommer vidare att den tillgång till hälso- och sjukvård som erbjuds enligt vad som följer av medlemsstaternas skyldighet enligt artikel 13.2 i massflyktsdirektivet i vissa fall är otillräcklig, vilket bl.a. medfört att en del personer återvänt till Ukraina i syfte att söka vård.

Sammanfattningsvis bedöms att levnadsvillkoren för utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd bör förbättras och att de bör ges större möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden på ett ändamålsenligt och samhällsekonomiskt effektivt sätt.

4 Folkbokföring

4.1 Utlänningar med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras tidigare

Förslag: Krav för folkbokföring av en person som omfattas av rådets genomförandebeslut ska regleras i en särskild lag.

Lagen ska inte gälla för en utlänning som har beviljats en flyktingstatusförklaring eller ett resedokument eller om det i övrigt finns synnerliga skäl för folkbokföring.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, ska inte få folkbokföras under de första tolv månaderna av uppehållstillståndets giltighetstid. Därefter ska utlänningen folkbokföras om han eller hon kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet under ytterligare minst sex månader.

Ett barn som föds levande här i landet och beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, och som inte har folkbokförts vid födseln ska få folkbokföras om modern

folkbokförs. Detsamma gäller om fadern eller barnets förälder enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken folkbokförs och är vårdnadshavare.

Skälen för förslaget

Gällande rätt

Folkbokföring innebär fastställande av en persons bosättning och registrering av de uppgifter om personen som får förekomma i folkbokföringsdatabasen, se 1 § folkbokföringslagen (1991:481), förkortad FOL. Det kan bl.a. avse uppgifter om namn, födelsetid, adress, medborgarskap, civilstånd och samband med make, barn, föräldrar eller vårdnadshavare. Folkbokföringen är den grundläggande registreringen av befolkningen i Sverige. Uppgifterna i folkbokföringen ska spegla befolkningens bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för beslut och åtgärder (2 § andra stycket förordning [2017:154] med instruktion för Skatteverket).

Av 3 § första stycket FOL framgår att den som efter inflyttning anses vara bosatt i Sverige ska folkbokföras. En person anses bosatt här i landet om han eller hon kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet under minst ett år. Även den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila både inom och utom landet ska folkbokföras om han eller hon med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha sin egentliga hemvist här. Undantag från folkbokföring finns i vissa fall, vilket regleras i 4 och 5 §§ FOL.

Av 4 § andra stycket FOL följer att en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § UtL inte ska folkbokföras, om utlänningen kan antas komma att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år. Detta gäller dock inte, om utlänningen har beviljats en flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § UtL eller en motsvarande förklaring enligt äldre bestämmelser eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § UtL eller om det i övrigt finns synnerliga skäl för folkbokföring. Bestämmelsen är ett undantag från huvudregeln i 3 § FOL att den som efter inflyttning kan antas komma att vistas i landet under minst ett år i princip ska folkbokföras (prop. 2001/02:185 s. 121).

Ett antal förmåner är på ett eller annat sätt kopplade till folkbokföringen eller folkbokföringslagens bestämmelser om när en person ska anses som bosatt i landet. Av 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) följer bl.a. att regionen ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som är bosatt inom regionen. Med bosättning avses här detsamma som i folkbokföringslagen (prop. 1981/82:97 s. 115 och prop. 2016/17:43 s. 137). En liknande bestämmelse finns i 5 § tandvårdslagen (1985:125).

Folkbokföring ska kunna ske tidigare

I förarbetena till bestämmelsen i 4 § andra stycket FOL uttalas att det är rimligt att Migrationsverket har huvudansvaret för de personer som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd under de första två åren som uppehållstillståndet gäller. Dessa utlänningar kommer därvid att erhålla insatser enligt lagen om mottagande av asylsökande m. fl. Om den enskilde – när han eller hon har vistats i Sverige i två år med uppehållstillstånd med

tillfälligt skydd – därefter får ytterligare en förlängning av det tillfälliga skyddet så att den sammanlagda tiden uppgår till tre år, är det rimligt att jämställa personer som haft uppehållstillstånd med tillfälligt skydd med andra utlänningar som vistas lagligt i Sverige. Detta innebär att folkbokföring i princip härefter bör ske i de fall då det kan antas att den förlängda vistelsen kan komma att ha viss varaktighet (prop. 2001/02:185 s. 90 och 91).

Massflyktsdirektivet aktiverades första gången i mars 2022 med anledning av Rysslands militära invasion av Ukraina. Eftersom det är första gången massflyktsdirektivet aktiverades har undantagsbestämmelsen i 4 § andra stycket FOL aldrig tidigare tillämpats.

Med anledning av att något uppehållstillstånd med tillfälligt skydd inte beviljades i anslutning till att massflyktsdirektivet aktiverades utan först senare, fanns heller ingen person som, vid rådets beslut att förlänga skyddet under ett tredje år, uppfyllde kravet i folkbokföringslagen om vistelse i minst tre år med stöd av det beviljade tillståndet. Detta även om personen faktiskt anlände till Sverige före eller i samband med att massflyktsdirektivet aktiverades. Bestämmelsen har därför inte kommit tillämpas på det sätt som lagstiftaren avsåg. I stället innebär bestämmelsen i praktiken att de flesta som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd uppfyller kraven för folkbokföring först i samband med att det blir aktuellt med t.ex. uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd och som baseras på deltagande i ett återvändandeprogram.

Huvudansvaret för de personer som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd bör alltså ligga på Migrationsverket under en inledande tid. Skyddet är, som tidigare nämnts, av tillfällig natur och tanken är att de som beviljas skydd ska återvända hem så snart den akuta situationen i hemlandet är över. Det är emellertid inte rimligt att en utlänning som beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i en massflyktsituation vistas alltför länge i landet utan att anses som bosatt här. En ordning som innebär att en person som har varit här i tre år och som förbereder sig för att återvända till sitt hemland skulle folkbokföras i anslutning till att personen bestämt sig för att lämna Sverige är inte heller lämplig.

Mot denna bakgrund och hur massflyktsdirektivet har kommit till aktiveras, finns det anledning att överväga en förändring av vilka krav som bör ställas för att en person som omfattas av rådets genomförandebeslut ska kunna folkbokföras. Massflyktsdirektivet kan komma att aktiveras under väsentligt skiftande förhållanden. Det lämpar sig därför inte att under nuvarande förutsättningar ändra befintlig ordning vid en eventuell framtida aktivering av massflyktsdirektivet. Utgångspunkten är därför att se över vilka krav som bör ställas för folkbokföring av en person som omfattas av rådets genomförandebeslut. Sådana krav bör därför regleras i en särskild lag som gäller i stället för nuvarande 4 § andra stycket FOL. Som anges i avsnitt 3.3 har rådets genomförandebeslut i svensk rätt utsträckt till att även gälla utlänningar som lagligen befann sig i Sverige före den 22 december 2023 och är ukrainska medborgare eller hade internationellt skydd i Ukraina samt familjemedlemmar till dessa grupper. Det innebär alltså att även de utlänningarna omfattas av lagen.

Utgångspunkten är att skyddet enligt massflyktsdirektivet ska vara av tillfällig natur. Det bedöms därför vara lämpligt att rättigheterna inledningsvis begränsas för en utlänning som beviljas uppehållstillstånd

med tillfälligt skydd. En utlänning som har beviljats ett sådant uppehållstillstånd bör därför inte komma i fråga för folkbokföring direkt vid inflyttning till Sverige.

Det tillfälliga skyddet ska enligt direktivet inledningsvis gälla i ett år. Skyddet kan förlängas automatiskt med sex månader i taget i högst ett år. Därefter kan rådet fatta beslut om att det tillfälliga skyddet ska gälla ytterligare ett år. Först i samband med att skyddet förlängs är det rimligt att en utlänning som redan har befunnit sig i Sverige under en viss tid kan antas vistas i landet i sådan omfattning att han eller hon bör anses som bosatt och därför ska folkbokföras. En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, bör således kunna antas vistas i landet under minst 18 månader för att folkbokföras. Det bör därför anges att en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller efter tillfälligt skydd inte får folkbokföras under de första tolv månaderna efter att uppehållstillståndet har beviljats. Därmed säkerställs att huvudansvaret för de personer som omfattas av massflyktsdirektivet ankommer på Migrationsverket under minst det första året av personernas vistelse i Sverige. Efter tolv månader bör en utlänning med tillfälligt skydd folkbokföras om han eller hon kan antas komma att tillbringa sin dygnsvila i Sverige under ytterligare minst sex månader. Bestämmelsen innebär i praktiken ett striktare krav i förhållande till bosättningskravet i 3 § FOL eftersom det krävs minst 18 månaders vistelse i Sverige innan personen får folkbokföras.

När en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller efter tillfälligt skydd, uppfyller kraven och ska folkbokföras kommer han eller hon att omfattas av reglerna om regionernas ansvar att erbjuda hälso- och sjukvård och tandvård i 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen respektive 5 § tandvårdslagen.

I fråga om uppehållstillståndets betydelse vid bedömning av om personen kan antas komma att tillbringa sin dygnsvila i landet kan följande förtydligas. I 4 § första stycket FOL anges att en utlänning som måste ha uppehållsrätt eller uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige endast får folkbokföras om detta villkor är uppfyllt, om det inte finns synnerliga skäl. Kravet att inneha uppehållstillstånd gäller vid tidpunkten för folkbokföring och uppehållstillståndet behöver inte ha en giltighetstid som sträcker sig under hela den framåtsyftande bedömningen (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2017 ref. 32). Bedömningen av om bosättningskravet är uppfyllt ska göras utifrån samtliga omständigheter i det individuella fallet. När det gäller vissa typer av uppehållstillstånd måste emellertid beaktas att uppehållstillståndet inte kan förnyas efter att det har löpt ut. I sådana fall får uppehållstillståndets giltighetstid en större betydelse vid bedömningen än vad som gäller i andra fall där uppehållstillståndet kan förnyas om förutsättningarna för tillståndet inte har förändrats. Uppehållstillstånd med tillfälligt skydd är tidsbegränsat och får inte gälla under längre tid än den tid som anges i rådets beslut. Uppehållstillståndet kan således, utöver den automatiska förlängningen om sex månader vid två tillfällen, endast förlängas om rådet beslutar om det. För en person vars uppehållstillstånd med tillfälligt skydd har en giltighetstid som varar kortare tid än sex månader vid anmälan om inflyttning kan således uppehållstillståndets giltighetstid tillmätas

betydelse vid bedömningen. Genom kravet om att personen ska folkbokföras om han eller hon, efter tolv månader, kan antas komma att tillbringa dygnsvilan i landet under minst sex månader säkerställs dels att personens vistelse i landet uppgår till viss varaktighet, dels att folkbokföring inte kommer i fråga för en person som kan antas lämna landet inom en snar framtid. Om förutsättningarna inte är uppfyllda vid tillfället för anmälan om folkbokföring ska personen inte folkbokföras. Så snart det står klart att uppehållstillståndet kan förlängas kan också folkbokföring ske, beroende på den inflyttades avsikt att tillbringa sin dygnsvila i Sverige under minst sex månader.

Barn som föds i Sverige och beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd

Av 2 § första stycket FOL framgår att ett barn som föds levande här i landet ska folkbokföras om modern är folkbokförd eller om fadern är folkbokförd och vårdnadshavare. Detsamma gäller för ett barn till en person som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd. Om modern eller fadern inte är folkbokförda vid barnets födelse kan emellertid barnet inte folkbokföras på denna grund. Barnet kan efter födelsen komma att beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, och kommer därmed att omfattas av den nya lagen.

Genom den föreslagna nya lagen får en person som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd inte folkbokföras under de första tolv månaderna av uppehållstillståndets giltighetstid. Därefter ska utlänningen folkbokföras om han eller hon kan antas komma att tillbringa sin dygnsvila i Sverige under ytterligare minst sex månader. Ett barn som föds i Sverige kan komma att beviljas ett uppehållstillstånd vid en senare tidpunkt än sina föräldrar. I syfte att barnet inte ska folkbokföras vid en senare tidpunkt än föräldrarna bör det införas en särskild bestämmelse för barn som föds i landet och inte blir folkbokförda vid födseln. Barn som efter födseln beviljas tillfälligt skydd bör folkbokföras om modern folkbokförs. Detsamma bör gälla om fadern eller barnets förälder enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken folkbokförs och han eller hon är vårdnadshavare. Den tid under vilket ett barn inte får folkbokföras kommer således att sammanfalla med moderns, eller faderns eller barnets förälder om fadern eller barnets förälder är vårdnadshavare.

I 35 § FOL finns bestämmelser om vid vilken tidpunkt folkbokföring ska gälla. Bestämmelsen är tillämplig för barn som inte folkbokförs vid födseln i Sverige och därefter beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd. Dag för folkbokföring blir således den dag anmälan kommer in eller, om anmälan inte lämnas, dagen för Skatteverkets beslut om folkbokföring.

4.2 Anmälan om inflyttning

Förslag: Den som har flyttat in från utlandet och ska folkbokföras ska anmäla inflyttning till Skatteverket inom fyra veckor från den dag

förutsättningarna för folkbokföring är uppfyllda, om den inflyttade måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige och har vistats i landet i mer än tre månader utan att uppfylla dessa villkor.

Bedömning: Några andra ändringar i folkbokföringslagen är inte nödvändiga med anledning av förslaget om att utlänningar med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras tidigare.

Skälen för förslaget och bedömningen

Anmälan om inflyttning

När anmälan om inflyttning senast ska ske regleras i 26 § FOL. Där anges att den som har flyttat in från utlandet och ska folkbokföras ska anmäla inflyttningen till Skatteverket. En sådan anmälan ska göras inom en vecka efter det att han eller hon har vistats i landet i tre månader. Bestämmelsens nuvarande lydelse trädde i kraft den 1 juli 2013 och ändrades i syfte att tillgodose rörlighetsdirektivets krav på en period om tre månader under vilken det inte får ställas krav på en person med uppehållsrätt att registrera sig (jfr prop. 2012/13:120 s. 109–111).

Den som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och ska folkbokföras har befunnit sig i Sverige under längre tid än tre månader när han eller hon uppfyller de föreslagna kraven för folkbokföring. Det finns därför behov av kompletterande förslag i fråga om när en anmälan om inflyttning senast ska lämnas.

Folkbokföring kan med förslaget inte ske förrän tolv månader har förflutit sedan uppehållstillståndet beviljades. Bedömningen av om personen därefter ska folkbokföras beror på flera omständigheter, bl.a. för vilken period skyddet har beviljats och den enskildes avsikt att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila här i landet. Folkbokföring av den aktuella personkategorin kommer således att påverkas dels av individuella omständigheter, dels av yttre omständigheter såsom rådets beslut om att förlänga det tillfälliga skyddet. Det är således inte i alla lägen förutsägbart för den enskilde när han eller hon kan antas uppfylla förutsättningarna för folkbokföring. Mot denna bakgrund bör tidsfristen för när anmälan om inflyttning senast ska göras inte vara för kort. Det är därför rimligt att anmälan om inflyttning ska göras inom fyra veckor från den dag förutsättningarna för folkbokföringen är uppfyllda. Precis som gäller enligt befintliga bestämmelser gäller skyldigheten att anmäla inflyttning enbart den som ska folkbokföras. Underlåtenhet att fullgöra sin anmälningskyldighet kan, beroende på omständigheterna, utgöra folkbokföringsbrott enligt 42 § FOL.

Förslaget bör emellertid inte begränsas till den som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd. Förslaget bör gälla alla utlänningar som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i landet. En person som söker asyl i Sverige kan ha vistats här i mer än tre månader innan han eller hon beviljas uppehållstillstånd. För denna personkrets saknas i dagsläget en tydlig reglering om vid vilken tidpunkt han eller hon senast ska anmäla inflyttning. Med förslaget tydliggörs att en utlänning som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige och som har vistats i landet i mer än tre månader utan att kunna folkbokföras med hänsyn till villkoret i

4 §, ska anmäla inflyttning inom fyra veckor efter den dag förutsättningarna för folkbokföring är uppfyllda. För en utlänning som beviljas uppehållstillstånd efter inresan och på annan grund än tillfälligt skydd, inträder den tidpunkten när han eller hon beviljats uppehållstillstånd. Förslaget påverkar inte anmälningsskyldigheten för en person med uppehållsrätt och heller inte för den som redan har beviljats uppehållstillstånd vid inflyttningen till Sverige.

Den som ska göra en anmälan om inflyttning från utlandet ska inställa sig personligen hos Skatteverket för identitetskontroll (26 a § FOL). I praktiken sker sådan inställelse vid ett servicekontor hos Statens servicecenter. Vid identitetskontrollen ska enligt 26 b § FOL den som innehar ett pass, ett identitetskort eller annan motsvarande handling på begäran överlämna handlingen. Den som har beviljats uppehållstillstånd i Sverige ska på begäran överlämna sitt uppehållstillståndskort. Om en handling som har överlämnats har ett lagringsmedium där fingeravtryck eller ansiktsbild är sparade, ska innehavaren på begäran låta Skatteverket ta fingeravtryck och ansiktsbild i digitalt format för att kontrollera att dessa motsvarar dem som finns i handlingen (26 c § FOL).

När det gäller barn under 18 år ska anmälan göras av barnets vårdnadshavare. Barn som har fyllt 16 år har dock rätt att själv göra sådan anmälan, 30 § första stycket FOL. Detsamma gäller barn med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som ska folkbokföras i Sverige. Det kan dock antas att det inom den aktuella personkretsen finns barn vars ena vårdnadshavare inte befinner sig i Sverige. Den omständigheten utgör inte undantag från kravet att barnets båda vårdnadshavare ska anmäla inflyttning för barnet. Skatteverket har dock möjlighet, med stöd av 34 § FOL, att efter utredning besluta om folkbokföring när det finns skäl till det.

Vissa övriga frågor

I fråga om rätt folkbokföringsort framgår av 6 § FOL att en person ska folkbokföras på den fastighet och i den kommun där han eller hon enligt 7 och 8–13 §§ är att anse som bosatt. Den kommun där en person är folkbokförd är hans eller hennes folkbokföringsort. Den som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och ska folkbokföras ska således folkbokföras på den fastighet och i den kommun där han eller hon är att anse som bosatt. Kan en persons bosättning hänföras till en kommun men inte till en viss fastighet inom denna, ska han eller hon anses bosatt i kommunen (13 § FOL). Befintliga bestämmelser är tillämpliga när det gäller inflyttade personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och det saknas behov av kompletterande förslag i denna del.

När det gäller tidpunkt för folkbokföring anges i 35 § FOL att vid flyttning gäller den nya folkbokföringen från och med flyttningsdagen om den som flyttat gör en sådan anmälan som avses i 25 eller 26 § inom en vecka från flyttningen. Kommer anmälan in senare gäller folkbokföringen från och med den dag då anmälan kom in. Med hänsyn till att en person med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd har varit här under längre tid än en vecka vid anmälan om inflyttning, gäller folkbokföringen från och med den dag då anmälan kommer in. Befintliga bestämmelser är tillämpliga när det gäller inflyttade personer med uppehållstillstånd med

tillfälligt skydd och det saknas behov av kompletterande förslag i denna del.

I fråga om möjlighet att överklaga Skatteverkets beslut är befintliga bestämmelser tillämpliga och bedöms tillräckliga, se 38–41 §§ FOL.

5 Tydligare regler om uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd

Förslag: Upphållstillstånd efter tillfälligt skydd ska kunna sökas och beviljas efter inresan i Sverige.

En utlänning som beviljas uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd ska också ges arbetstillstånd för den tid som uppehållstillståndet gäller.

Skälen för förslaget

Upphållstillstånd efter tillfälligt skydd ska kunna sökas och beviljas efter inresan i Sverige

Som huvudregel gäller att en utlänning ska ansöka om och beviljas uppehållstillstånd före inresan i landet (5 kap. 18 § UtlL). Från denna huvudregel finns dock flera undantag, bl.a. om utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 § (5 kap. 18 § andra stycket 1 UtlL). Upphållstillstånd efter tillfälligt skydd, som regleras i 21 kap. 6 § andra stycket UtlL, räknas dock inte upp bland undantagen.

Även om det torde vara självklart att den som har haft uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska kunna ansöka om och beviljas uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd inifrån landet saknas alltså en sådan uttrycklig möjlighet i nuvarande lagstiftning. Vid genomförandet av massflyktsdirektivet förutsattes en förhållandevis generös tillämpning av möjligheten att ansöka om uppehållstillstånd i landet för dem som haft uppehållstillstånd med tillfälligt skydd (prop. 2001/02:185 s. 72). Sedan dess har emellertid undantagen från huvudregeln om att uppehållstillstånd ska sökas och beviljas före inresan i landet blivit allt fler och detaljerade och ny praxis har bildats. För att det inte ska råda någon tveksamhet om att ett uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd ska kunna sökas och beviljas inifrån landet föreslås därför att ett sådant förtydligande införs.

Upphållstillstånd efter tillfälligt skydd ska förenas med ett arbetstillstånd

En utlänning som beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska också ges arbetstillstånd för den tid som uppehållstillståndet gäller (21 kap. 7 § UtlL). Någon motsvarande bestämmelse finns inte för en utlänning som beviljas uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd.

Vid genomförandet av massflyktsdirektivet i svensk rätt berördes inte frågan om ett uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd också borde förenas med ett arbetstillstånd, på samma sätt som gäller för ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Enligt massflyktsdirektivet ska medlemsstaterna under en tid som inte ska vara längre än den som gäller för det tillfälliga

skyddet tillåta personer som åtnjuter tillfälligt skydd att arbeta som anställda eller egenföretagare (artikel 12.1). Massflyktsdirektivet är dock ett minimidirektiv och medlemsstaterna har således rätt att införa eller behålla bestämmelser som är mer förmånliga (skäl 12 och artikel 1).

Nuvarande bestämmelser kan tolkas som att rätten att arbeta upphör i samband med att det tillfälliga skyddet löper ut. Det är angeläget att en utlänning som deltar i ett återvändandeprogram och som beviljas ett uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd inte fräntas möjligheten att försörja sig själv under tiden som återvändandet till hemlandet förbereds. I annat fall är en sådan utlänning beroende av hjälp från det allmänna för att klara sin försörjning. En bestämmelse som innebär att en utlänning som beviljas uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd också ska ges arbetstillstånd för den tid som uppehållstillståndet gäller bör därför införas.

6 Rätten till bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken

Förslag: En utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, ska inte anses vara bosatt här enligt socialförsäkringsbalken.

Skälen för förslaget

Rätt till bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner enligt nuvarande regelverk

Bestämmelser om vem som ska omfattas av socialförsäkringen finns i socialförsäkringsbalken, förkortad SFB. I balkens 4–7 kap. är grunderna för försäkringstillhörigheten, dvs. de egentliga försäkringsvillkoren, angivna. Socialförsäkringsbalken innehåller inte några bestämmelser om att det ska fattas särskilda beslut om försäkringstillhörighet. Frågan om en sådan tillhörighet och andra villkor ska i stället utredas när rätten till en förmån prövas (jfr prop. 2008/09:202 s. 120 och prop. 1998/99:119 s. 81).

De bosättningsbaserade förmånerna innefattar bl.a. barnbidrag, assistansersättning, äldreförsörjningsstöd och bostadsbidrag samt föräldrapenning på lägstnivå och grundnivå (5 kap. 9 § SFB). Av 4 kap. 3 § SFB följer att försäkrad för bosättningsbaserade förmåner är den som uppfyller kravet i fråga om bosättning. För att kunna erhålla bosättningsbaserade förmåner krävs alltså att en person anses vara bosatt i Sverige enligt socialförsäkringsbalkens regler. Av 5 kap. 3 § första stycket SFB följer att den som kommer till Sverige och kan antas komma att vistas här under längre tid än ett år ska anses vara bosatt här i landet. Detta gäller dock inte om synnerliga skäl talar mot det. Vidare ska en utlänning som enligt 4 § andra stycket FOL inte ska folkbokföras inte heller anses vara bosatt här. Den nuvarande regleringen innebär alltså att utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd i regel inte är försäkrade för de bosättningsbaserade socialförsäkringsförmånerna.

Socialförsäkringen har visserligen ett eget bosättningsbegrepp men frågan är vad förslaget i avsnitt 4.1 om att utlänningar med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras tidigare får för betydelse för socialförsäkringsbalkens regler. Prövningen av om en person är försäkrad för bosättningsbaserade förmåner görs normalt först i samband med att en person ansöker om en sådan förmån. Vid denna bedömning ska begreppet bosatt i största möjliga utsträckning användas i dess betydelse enligt normalt språkbruk och återspegla de faktiska förhållandena (prop. 1998/99:119 s. 89). Bedömningen av om det kan antas att en person kommer att vistas här i landet under mer än ett år ska bygga på en prognos över den enskildes vistelsetid här och göras på grundval av hans eller hennes personliga förhållanden (prop. 1998/99:119 s. 90 och 91). Den omständigheten att en person folkbokförs innebär alltså inte per automatik att han eller hon också ska anses vara bosatt i Sverige enligt socialförsäkringsbalken. Det kan samtidigt inte uteslutas att en tidigare folkbokföring för utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd skulle kunna leda till att dessa personer också anses vara bosatta i Sverige enligt socialförsäkringsbalken och därmed får rätt till bosättningsbaserade förmåner.

En tidigare folkbokföring innebär att även socialförsäkringsbalken bör ändras

De ändringar som föreslås i detta utkast om tidigare folkbokföring syftar till att ge bättre möjligheter för personer som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd att etablera sig på arbetsmarknaden och uppnå bättre levnadsvillkor. En tidigare folkbokföring bedöms bidra till att uppnå det syftet, bl.a. utifrån de problemområden som identifierats i IOM:s rapport. Utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som arbetar i Sverige är enligt gällande reglering redan försäkrade för arbetsbaserade förmåner i socialförsäkringsbalken, t.ex. sjukpenning och arbetsskadeersättning (6 kap. 6 och 14 §§ SFB). Med hänsyn härtill samt med beaktande av att utgångspunkten är att skyddet enligt massflyktsdirektivet ska vara av tillfällig natur bedöms det inte som motiverat att de utlänningar som enligt förslagen i detta utkast ska kunna folkbokföras i tidigare än i dag också ska kunna få tillgång till de bosättningsbaserade socialförsäkringsförmånerna.

Det bör också beaktas att det pågår en rad olika utredningar som för närvarande ser över rätten till olika ersättningar och förmåner. Regeringen har bl.a. uppdragit åt en kommitté att föreslå en ny modell för kvalificering till socialförsäkringsförmånerna och ekonomiskt bistånd (dir. 2023:149).

Mot denna bakgrund bedöms det inte lämpligt att införa särskilda bestämmelser som innebär att utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd blir försäkrade för bosättningsbaserade förmåner. I avvaktan på en ny modell för kvalificering till socialförsäkringsförmånerna föreslås därför att personer som har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd uttryckligen ska undantas från den bosättningsbaserade försäkringen. Detsamma föreslås gälla för den som har ett giltigt uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd. En sådan reglering bedöms vara förenlig med massflyktsdirektivet och

medför inte någon skillnad i förhållande till försäkringsskyddet i dag för gruppen, men gör regelverket tydligare både för enskilda och myndigheter.

7 Rätten till vissa arbetsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken

Förslag: En förälder ska ha rätt till arbetsbaserade föräldrapenningsförmåner för vård av barn som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd.

Skälen för förslaget

Rätt till arbetsbaserade socialförsäkringsförmåner enligt nuvarande regelverk

Enligt artikel 12 i massflyktsdirektivet ska medlemsstaterna under en tid som inte ska vara längre än den tid som gäller för det tillfälliga skyddet bl.a. tillåta personer som åtnjuter tillfälligt skydd att utföra arbete som anställda eller som egenföretagare. Den gängse lagstiftningen i medlemsstaterna om ersättning, tillgång till sociala trygghetssystem vid verksamhet som anställd eller egenföretagare samt övriga villkor ska tillämpas. När massflyktsdirektivet genomfördes i svensk rätt ansågs det därför nödvändigt att införa en uttrycklig bestämmelse som ger dem som omfattas av skyddet rätt att få arbetstillstånd för att tillgodose direktivets krav i denna del. Man konstaterade då också att personer som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som arbetar kommer att vara berättigade till arbetsbaserade socialförsäkringsförmåner (prop. 2001/02:185 s. 88 och 94).

Enligt nu gällande ordning beviljas alltså en utlänning med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd också ett arbetstillstånd för den tid som uppehållstillståndet gäller (21 kap. 7 § UtL). Om en sådan utlänning arbetar i Sverige är han eller hon också försäkrad för de arbetsbaserade förmånerna enligt socialförsäkringsbalken (6 kap. 6 och 14 §§ SFB). Därmed kan en sådan utlänning som arbetar i Sverige redan i dag ha rätt till t.ex. sjukpenning eller graviditetspenning.

Det har emellertid visat sig att den nuvarande utformningen av regelverket inte medger att arbetsbaserade föräldrapenningsförmåner, dvs. tillfällig föräldrapenning och arbetsbaserad föräldrapenning på sjukpenningnivå eller grundnivå, beviljas till utlänningar som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som arbetar i Sverige. Skälet till detta är att en förälder har rätt till föräldrapenningsförmåner endast för vård av barn som är bosatt i Sverige (11 kap. 8 § SFB). Enligt nu gällande reglering ska ett barn som enligt 4 § andra stycket FOL inte ska folkbokföras inte heller anses vara bosatt i Sverige (5 kap. 3 § första stycket SFB).

Föräldrapenningen är dels en arbetsbaserad förmån, dels en bosättningsbaserad förmån. En förälder som enbart är försäkrad för

arbetsbaserade förmåner måste bl.a., utöver kravet på att barnet ska vara bosatt i Sverige, uppfylla det så kallade 240-dagarsvillkoret för att ha rätt till arbetsbaserad föräldrapenning på sjukpenningnivå eller grundnivå (12 kap. 35 och 37 §§ SFB). 240-dagarsvillkoret tillämpas dock inte för tid efter barnet har fyllt fyra år (12 kap. 41 a § SFB). För barn som blir bosatta i Sverige efter sitt första levnadsår gäller särskilda bestämmelser (12 kap. 12 § SFB).

Tillfällig föräldrapenning är en arbetsbaserad förmån som kan användas i flera situationer med olika syften. I regel kommer förmånen i fråga då föräldern behöver avstå förvärvsarbete för att vårda ett barn i samband med sjukdom. Den betalas även ut t.ex. då den ordinarie vårdaren blir sjuk eller om föräldern behöver besöka samhällets förebyggande barnhälsovård (13 kap. SFB).

I avsnitt 6 föreslås att en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med eller efter tillfälligt skydd inte ska anses vara bosatt i Sverige enligt socialförsäkringsbalken, även om han eller hon folkbokförs. Det innebär att rätten till arbetsbaserad föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning även fortsatt kommer saknas, om inga ändringar görs, eftersom barn som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, alltså inte kommer att anses bosatta här.

Rätt till arbetsbaserad föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning bör säkerställas

Enkätsvaren från IOM:s rapport visar att de ukrainare som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd vill försörja sig själva och att 56 procent av de svarande är i arbete. Den nuvarande regleringen gällande rätten till föräldrapenningsförmåner för personer som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd skapar emellertid i praktiken svårigheter för denna grupp i flera avseenden. Att sakna möjlighet att få tillfällig föräldrapenning för att avstå från att arbeta för att kunna ta hand om ett sjukt barn riskerar exempelvis att få negativa ekonomiska konsekvenser för en familj. När en förälder inte får tillfällig föräldrapenning eller föräldrapenning enligt socialförsäkringsbalken saknas dessutom viss ledighetsrätt från arbetet i enlighet med föräldraledighetslagen (1995:584). Situationen riskerar också att leda till att alternativet att söka ekonomiskt bistånd med stöd av socialtjänstlagen framstår som en säkrare inkomst för personer som väntar barn eller har små barn som kan bli sjuka. Ur ett barnperspektiv riskerar också den nuvarande regleringen att få negativa konsekvenser om föräldrar inte har ekonomisk möjlighet att prioritera barns omvårdnad. En sådan ordning framstår som otillfredsställande då den skapar hinder för personer som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd att etablera sig i Sverige och uppnå bättre levnadsvillkor.

För att stärka arbetslinjen och säkerställa barnets behov av omvårdnad bör därför rätten till arbetsbaserad föräldrapenning på grundnivå eller sjukpenningnivå och tillfällig föräldrapenning för föräldrar till barn som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd säkerställas i förhållande till vad som gäller enligt nuvarande reglering. En sådan ordning bedöms också ligga i linje med artikel 12 i massflyktsdirektivet.

I avsnitt 5 föreslås att en utläning som beviljas uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd också ska ges arbetstillstånd för den tid som uppehållstillståndet gäller. Det framstår inte som rimligt att en utläning, som tidigare har haft ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, ska få sämre tillgång till de arbetsbaserade föräldrapenningsförmånerna för det fall att han eller hon och hans eller hennes barn därefter beviljas uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd. Det skulle kunna leda till att en utläning som tidigare arbetat under tiden som han eller hon haft uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får sämre möjligheter att arbeta och säkerställa barnets behov av omvårdnad när uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd beviljas. Under tiden som ett återvändande förbereds finns det en risk att utläningen i en sådan situation i stället skulle behöva ansöka om ekonomiskt bistånd för sitt uppehälle. För att möjliggöra fortsatt självförsörjning bör förslaget därför omfatta även en förälder till ett barn som har beviljats uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd.

År 1980 infördes villkoret om att barnet behöver vara bosatt i Sverige. I samband med införandet uttalades att avsikten aldrig varit att föräldrapenning ska kunna utgå för utomlands bosatta barn (prop. 1978/79:168 s. 55). Avsikten med den nu föreslagna bestämmelsen är att personer som befinner sig i Sverige med tillfälligt skydd eller efter tillfälligt skydd ska ha rätt till arbetsbaserade föräldrapenningsförmåner. Eftersom det finns ett krav på att barnet ska vara bosatt i Sverige behöver det införas ett undantag från detta för att föräldrar till barn som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, ska kunna ha rätt till arbetsbaserade föräldrapenningsförmåner. Denna förändring innebär inte att dessa föräldrar får rätt till de bosättningsbaserade föräldrapenningsförmånerna, eftersom föräldrarna inte anses bosatta enligt 5 kap. 3 § SFB, se avsnitt 6.

Sammanfattningsvis föreslås att en förälder ska ha rätt till arbetsbaserad föräldrapenning på grundnivå eller sjukpenningnivå och tillfällig föräldrapenning för vård av barn som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd.

8 Insatser för särskilt stöd och särskild service

Förslag: En utläning som har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, ska inte ha rätt till insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Skälen för förslaget

Nuvarande rätt till insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, är en rättighetslagstiftning och innehåller bestämmelser om

insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer som omfattas av personkretsen i den lagen. De insatser för särskilt stöd och service som lagen kan ge rätt till kan exempelvis handla om personlig assistans, ledsagarservice eller biträde av kontaktperson (9 § LSS).

Det är den kommun där en person är bosatt som ansvarar för insatser enligt lagen (16 § första stycket LSS). Vad som menas med bosättning i lagens mening är inte helt entydigt. I fråga om vilken kommun som är ansvarig för insatser och stöd framgår av förarbetsuttalanden att vid bedömningen av frågan om var en person ska anses bosatt kan ledning hämtas från folkbokföringens bestämmelser om rätt folkbokföringsort. En person kan alltså i regel anses bosatt på den ort där han är folkbokförd (prop. 1992/93:159 s. 185).

Förhållandet till socialtjänstlagen

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Som exempel på bistånd till sin livsföring i övrigt kan nämnas ledsagarservice, stöd och hjälp i hemmet eller kontaktperson. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå och biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv (4 kap. 1 § socialtjänstlagen). Socialnämnden ska också verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden ska medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Kommunen ska även inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter behöver ett sådant boende (5 kap. 7 § socialtjänstlagen).

Det ansvar som socialnämnderna enligt socialtjänstlagen har för människor med funktionsnedsättning innebär att vissa av de insatser som en enskild kan ha rätt till enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade i stället på liknande sätt kan ges med stöd av socialtjänstlagen. Exempel på sådana insatser är ledsagarservice och biträde av kontaktperson.

Av socialtjänstlagen framgår förvisso att den lagen syftar till att ge den enskilde en skälig levnadsnivå medan lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade anger att den enskilde, genom de insatser som erbjuds enligt den lagen, ska tillförsäkras goda levnadsvillkor (7 § andra stycket LSS). Till skillnad från vad som gäller enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade får socialnämnden även ta ut avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen.

Insatser för särskilt stöd och särskild service är inte motiverade

De ändringar i folkbokföringslagen som föreslås i avsnitt 4.1 innebär att en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras tidigare än vad nuvarande reglering medger. Om en sådan utlänning folkbokförs kommer han eller hon inte längre att omfattas av personkretsen i 1 § första stycket 2 LMA. Det innebär därmed att en utlänning som är i behov av stöd och insatser, utan hinder av den

specialregel som finns i 1 § andra stycket LMA, kommer att kunna ansöka om det med stöd av socialtjänstlagen, vilket innebär en möjlighet att uppnå bättre levnadsvillkor. Eftersom utgångspunkten är att skyddet enligt massflyktsdirektivet ska vara av tillfällig natur bedöms det vara tillräckligt att eventuella behov av stöd och insatser för den aktuella gruppen kan ges enligt socialtjänstlagen.

Det föreslås därför att en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd inte ska ha rätt till insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Detsamma föreslås gälla för den som har ett giltigt uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd. En sådan ordning bedöms vara förenlig med massflyktsdirektivet och innebär ingen större skillnad mot nuvarande reglering vad gäller rätten till insatser för den som omfattas av massflyktsdirektivet, men gör regelverket tydligare både för enskilda och myndigheter.

9 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 november 2024.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd före den 1 november 2023 ska folkbokföras om han eller hon kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila här i landet åtminstone till och med den 4 mars 2025. En anmälan om inflyttning ska lämnas till Skatteverket inom fyra veckor från den dag lagen har trätt i kraft.

För den som var folkbokförd i Sverige den 31 oktober 2024 ska äldre föreskrifter fortfarande gälla när det gäller rätten till bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken. När det gäller rätten till insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade ska ändringarna inte tillämpas för den som har beviljats en insats före ikraftträdandet.

Bedömning: Det finns inget behov av övergångsbestämmelser i övrigt.

Skälen för förslaget och bedömningen: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 november 2024.

Med hänsyn till att den nya lagen om folkbokföring föreslås träda i kraft endast ett par månader före nuvarande skyddsperiod löper ut kan det vara så att en person med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd inte uppfyller kraven för folkbokföring vid tidpunkten för anmälan om inflyttning, trots att han eller hon kan ha befunnit sig i Sverige sedan mars 2022. En sådan ordning kan inte anses vara tillfredsställande.

Den som befinner sig i landet och har beviljats uppehållstillstånd före den 1 november 2023 kan antas ha vistats här under minst ett år vid tidpunkten för ikraftträdandet. En sådan person bör komma i fråga för folkbokföring om han eller hon har ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd som sträcker sig till den 4 mars 2025 och även har för avsikt att tillbringa sin dygnsvila här i landet åtminstone under den återstående tiden

av uppehållstillståndet. Det föreslås därför att den som uppfyller dessa förutsättningar ska folkbokföras. Den nu aktuella personkretsen kan hanteras inom ramen för en övergångsbestämmelse. Det föreslås därför att den nya lagen kompletteras med en övergångsbestämmelse som anger att den som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt 21 kap. 2, 3 eller 4 § utlänningslagen före den 1 november 2023, ska folkbokföras om han eller hon kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila här i landet åtminstone till och med den 4 mars 2025.

Den personkrets som nu är i fråga har vistats i landet i mer än tre månader. I fråga om tidpunkt för när anmälan om inflyttning senast ska lämnas bör därför tydliggöras att den som omfattas av övergångsbestämmelsen ska anmäla inflyttning inom fyra veckor från den dag lagen träder i kraft.

Enligt nuvarande reglering ska en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd inte folkbokföras om utlänningen kan antas komma att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år (4 § andra stycket FOL). I enstaka fall kan en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ändå ha folkbokförts när lagändringarna träder i kraft, t.ex. om han eller hon har vistats i Sverige på någon annan tillståndsgrund före rådets genomförandebeslut. Utlänningen kan då också ha rätt till bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken och insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. I sådana fall bör inte rätten till förmåner tas bort. Därför föreslås att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för den som var folkbokförd den 31 oktober 2024 när det gäller rätten till bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken. När det gäller rätten till insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade föreslås att ändringarna inte ska tillämpas för den som har beviljats en insats före ikraftträdandet.

Övriga bestämmelserna bör tillämpas från den dag de träder i kraft. Det finns därför inte något behov av övergångsbestämmelser i övrigt.

10 Konsekvenser

Bedömning: Förslagen innebär att kostnader för statlig ersättning till kommuner och regioner för kostnader i samband med kommunmottagandet och för etableringsersättning och arbetsmarknadspolitiska program och insatser bedöms öka. Förslagen bedöms också leda till en mindre ökning av kostnaderna för tillfällig föräldrapenning och arbetsbaserad föräldrapenning på sjukpenningnivå eller grundnivå. Samtidigt bedöms kostnaderna för bl.a. dagersättningar och boende i Migrationsverkets mottagande att minska.

Staten ersätter kommuner och regioner för kostnader som är relaterade till mottagande av asylsökande och nyanlända. Förslagen innebär att kommuner och regioner inte längre ersätts för kostnader för asylsökande men i stället kan söka ersättningar som gäller för nyanlända. Förslagen bedöms inte innebära nya åtaganden för

kommuner och regioner som innebär att den kommunala finansieringsprincipen ska tillämpas.

Sammantaget bedöms kostnaderna för staten att öka med ca 80 miljoner kronor 2024 och med ca 890 miljoner kronor 2025. De ökade kostnaderna kommer att finansieras genom utgiftsområde 7, internationellt bistånd. Kostnaderna klassificeras inte som bistånd enligt OECD:s biståndskommittés (DAC:s) regelverk eftersom de personer som omfattas av förslagen har befunnit sig i mottagningssystemet under en längre period än 12 månader.

Regeringen avser att återkomma med förslag till finansiering i propositionen Vårändringsbudget för 2024. Konsekvenserna för 2025 kommer att ingå i beräknade anslag i Vårpropositionen för 2024.

Skälen för bedömningen

Förslaget att utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras tidigare bedöms få vissa ekonomiska konsekvenser under perioden 1 november 2024–4 mars 2025. Bedömningen av konsekvenserna baseras på att rådets beslut om aktiveringen av massflyktsdirektivet ska gälla till den 4 mars 2025.

Förslaget bedöms innebära att omkring 33 000 utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd kommer att kunna anmäla inflyttning från den 1 november 2024. Bedömningen baseras på ett antagande om att cirka 10 000 personer av dem som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd kommer att lämna landet innan lagen träder i kraft. Alla i målgruppen antas anmäla inflyttning. Beroende på hur utredningskrävande ärendena är och i vilken mån ärendet behöver kompletteras kommer handläggningstiden hos Skatteverket att variera. Handläggningstiden kan också påverkas av hur snabbt det går att få tid för identitetskontroll hos Statens servicecenter. Med undantag för enskilda ärenden antas dock alla i målgruppen vara folkbokförda i månadsskiftet januari/februari 2025.

Regeringen mottog i juni 2023 en rapport från FN:s migrationsorganisation (IOM) som baseras på en enkätundersökning av hur vuxna ukrainska medborgare, som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet, upplever sin situation i Sverige. Av de ca 87 procent som uppgav sig stå till arbetsmarknadens förfogande hade ca 56 procent arbete i någon form. Det var få som uppgav att de hade fått stöd av Arbetsförmedlingen för att komma i arbete. Förslaget om tidigarelagd folkbokföring innebär att målgruppen tidigare kan ta del av etableringsinsatser hos Arbetsförmedlingen.

Konsekvenser för staten

Enligt kommissionens och rådets rättstjänster kan aktiveringen av massflyktsdirektivet förlängas även efter mars 2025 om samma skäl och orsaker som förelåg vid aktiveringen av direktivet föreligger. Bedömningen är att en förlängning av aktiveringen av massflyktsdirektivet till mars 2026 skulle innebära högre kostnader för 2025 och 2026 jämfört med om någon förlängning inte görs. Även med gällande regelverk bedöms kostnaderna öka med en förlängning eftersom

det innebär att personer med tillfälligt skydd kan folkbokföras. Kostnaderna ökar dock sannolikt mindre än om förslagen i detta utkast till lagrådsremiss genomförs. Förslaget om att tidigarelägga folkbokföringen för personer med tillfälligt skydd innebär att kostnader för bl.a. etableringsinsatser, etableringsersättning och ersättningar till kommuner och regioner för mottagandet av nyanlända delvis uppstår tidigare jämfört med nuvarande regelverk. Om aktiveringen av massflyktsdirektivet upphör i mars 2025 kan kostnaderna för förslaget om tidigarelagd folkbokföring bl.a. komma att påverkas av hur den nationella lagstiftningen om uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd tillämpas och om det blir aktuellt med en EU-gemensam ansats t.ex. avseende hur ett återvändandeprogram ska utformas. Mot denna bakgrund är det svårt att göra säkra antaganden om vilka konsekvenser som förslaget att tidigarelägga folkbokföringen för personer med tillfälligt skydd kan få efter mars 2025. Regeringen förbereder sig på att olika scenarion kan bli aktuella och avser att återkomma till Riksdagen med mer information när en tydligare inriktning har nåtts på EU-nivå.

När en person ska folkbokföras behöver han eller hon inställa sig personligen vid ett av Statens servicecenters servicekontor där myndigheten för Skatteverkets räkning genomför kontroll av identitet. Förslaget bedöms därför innebära ökade arbetsinsatser och kostnader för Statens servicecenter när en stor grupp individer på kort tid kan förväntas vilja boka tid för att besöka ett servicekontor. De ökade kostnaderna för Statens servicecenter innebär att statens utgifter bedöms öka med 5 miljoner kronor för 2024 och med 2 miljoner kronor för 2025 på utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

Förslaget bedöms innebära ökade arbetsinsatser och kostnader för Skatteverket eftersom ett stort antal anmälningar kan inkomma i anslutning till att förslagen träder i kraft. De ökade kostnaderna för Skatteverket innebär att statens utgifter bedöms öka med 20 miljoner kronor för 2024 och med 6 miljoner kronor för 2025 på utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution. Ärenden om folkbokföring kan överklagas till domstol. Antalet överklaganden till domstol förväntas dock bli mycket få. De föreslagna ändringarna när det gäller tillgången till insatser med stöd av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och tillgången till bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken innebär inga större skillnader mot nuvarande reglering. Övriga föreslagna ändringar bedöms inte heller innebära en ökad ärendetillströmning till domstolarna. Sammantaget bedöms förslagen därmed inte innebära ökade kostnader för domstolarna.

Arbetsförmedlingens etableringsprogram riktar sig bl.a. till nyanlända som har fyllt 20 men inte 66 år och som har ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt 21 kap. UtlL som kan ligga till grund för folkbokföring. Syftet med etableringsprogrammet är att underlätta och påskynda vissa nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet. Till deltagarna kan det utgå etableringsersättning och i vissa fall etableringstillägg eller bostadsersättning om de uppfyller kraven för att ta del av dessa. Ersättningen handläggs och administreras av Försäkringskassan. Förslaget innebär att kostnaderna för arbetsmarknadspolitiska program och insatser kommer att öka under 2024 och 2025. För

att säkra mottagningskapaciteten hos Arbetsförmedlingen bedöms även förvaltningsanslaget behöva förstärkas.

Förslaget att tidigare lägga folkbokföringen av utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd innebär att de i ett tidigare skede kan få tillgång till dessa insatser, om det är arbetsmarknadspolitiskt motiverat. Det innebär även att en större grupp temporärt kan få tillgång till insatserna. Sammantaget bedöms antalet deltagare i etableringsinsatser i genomsnitt per månad öka med 100 personer 2024 och 7 800 personer 2025 jämfört med om ingen förändring görs. Utgifterna på utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv bedöms därmed öka med ca 30 miljoner kronor 2024 och ca 180 miljoner kronor 2025. Av utgiftsökningen utgörs 19 miljoner kronor 2024 och 19 miljoner kronor 2025 av medel till Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag för handläggning av etableringsprogrammet. Utgiftsökningen består även av att kostnaderna för etableringsersättning ökar med 9 miljoner kronor 2024 och med 128 miljoner kronor 2025 samt av att kostnaderna för etableringsinsatser ökar med 2 miljoner kronor 2024 och 36 miljoner kronor för 2025.

Förslaget att utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd kan folkbokföras tidigare innebär minskade kostnader på utgiftsområde 8 Migration, i och med att en sådan utlänning upphör att omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och därmed av Migrationsverkets mottagningsystem. Det innebär minskade kostnader för bl.a. dagersättning och för statliga ersättningar till kommuner och regioner för asylsökande, eftersom de ersättningar som regleras i förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökanden m.fl. inte längre utgår för dem som folkbokförs. Sammantaget bedöms utgifterna på utgiftsområde 8 Migration minska med ca 60 miljoner kronor 2024 och ca 550 miljoner kronor 2025.

Omkring 37 procent av dem som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd bor för närvarande i kommunala boenden som de har anvisats till enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och 3 procent bor i Migrationsverkets anläggningsboenden. När de som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd har folkbokförts kan kommunerna inte längre kan få statlig ersättning för att ordna deras boende.

Utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd som kan ligga till grund för folkbokföring omfattas av lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Av prioriteringsreglerna i 11 § förordningen (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning följer dock att endast nyanlända som är registrerade och vistas vid Migrationsverkets anläggningsboenden och nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 2 § UtlL ska omfattas av anvisningar. Inom Regeringskansliet pågår ett arbete med att se över vissa delar av bosättningsregelverket så att utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som har varit anvisade en kommun att ordna boende enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. eller bor i Migrationsverkets boende kan omfattas av anvisning enligt bosättningsregelverket i samband med folkbokföring. Konsekvenserna är beaktade i regeringens förslag till finansiering i vårändringsbudgeten för 2024.

Förslaget om att föräldrar till barn som har beviljats uppehållstillstånd med eller efter tillfälligt skydd ska få tillgång till arbetsbaserad föräldrapenning på grundnivå eller sjukpenningnivå och tillfällig föräldrapenning bedöms öka kostnaderna på föräldraförsäkringsanslaget inom utgiftsområde 12 Trygghet för familjer och barn. Kostnaderna för perioden 1 november 2024–4 mars 2025 innebär att utgifterna bedöms öka med ca 10 miljoner kronor 2024 och med ca 10 miljoner kronor 2025. Försäkringskassans kostnader för administration och handläggning av föräldrapenningsförmånerna och av etableringsersättning innebär också att utgifterna på utgiftsområde 10 Trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning bedöms öka med ca 3 miljoner kronor 2024 och ca 2 miljoner kronor 2025.

Förslaget att tidigarelägga folkbokföringen av utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd innebär att utgifterna kommer att öka för statlig ersättning till kommuner och regioner för kostnader för att ta emot de som folkbokförs. Ersättningarna betalas ut på utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet och består bl.a. av en schablonersättning till kommunerna för kostnader i samband med mottagandet, ersättning till kommunerna för initialt ekonomiskt bistånd och ersättning till kommunerna för ensamkommande barn och unga. Sammantaget bedöms utgifterna inom utgiftsområdet öka med ca 70 miljoner kronor 2024 och med ca 1 230 miljoner kronor 2025.

Det bör dock beaktas att förslagen bl.a. möjliggör att utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får bättre förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden och att de också ska ha möjlighet att fortsätta arbeta under tiden som de vistats i Sverige med uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd. Det bör bl.a. bidra till minskat tryck på statens utgifter, men det saknas underlag för att göra en bedömning av sådana effekter. Sammantaget bedöms förslagen innebära att statens utgifter ökar med ca 80 miljoner kronor 2024 och med ca 890 miljoner kronor 2025. Dessa ökade kostnader kommer att finansieras genom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Regeringen avser att återkomma med förslag till finansiering i propositionen Vårändringsbudget för 2024. Konsekvenserna för 2025 kommer att ingå i beräknade anslag i Vårpropositionen för 2024.

Konsekvenser för kommuner och regioner

Förslagen kan medföra vissa ökade kostnader för kommunerna, då en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller efter tillfälligt skydd som folkbokförs vid behov kommer att kunna beviljas ekonomiskt bistånd och andra insatser som kommuner ger med stöd av socialtjänstlagen. Viss ersättning för ekonomiskt bistånd och vissa andra insatser kan dock utgå till kommunerna via utgiftsområde 13 Integration och Jämställdhet, t.ex. för ekonomiskt bistånd som kommuner ger till utlänningar som är förhindrade att delta i etableringsinsatser. Kommuner har även möjlighet att ta ut avgifter för vissa insatser som ges enligt socialtjänstlagen. Utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som folkbokförs och som är 18 år eller äldre kommer vidare att erbjudas hälso- och sjukvård, vilket kan innebära en viss ökning av kostnaderna för regionerna. Viss ersättning till regionerna

för kostnader för varaktig sjukvård kan utgå från utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet.

Som angetts ovan bor för närvarande 37 procent av dem som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd i kommunala boenden som de har anvisats till enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. När en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd folkbokförs upphör denne att omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl., vilket också medför att en kommun inte längre kan få statlig ersättning för att ordna boende för utlänningen. Inom Regeringskansliet pågår ett arbete med att se över vissa delar av bosättningsregelverket så att utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som har varit anvisade till en kommun eller bor i Migrationsverkets anläggningsboende kan omfattas av anvisning enligt bosättningsregelverket i samband med folkbokföring.

Staten har ett ekonomiskt ansvar för flyktingmottagandet och ersätter kommuner och regioner för kostnader som är relaterade till mottagande av asylsökande och nyanlända. Förslaget att tidigarelägga folkbokföringen för utlänningar med tillfälligt skydd innebär att vissa kostnader för kommuner och regioner kommer att uppstå tidigare jämfört med om de hade folkbokförts enligt gällande regelverk. Förslagen i detta utkast till lagrådsremiss bedöms inte innebära några nya åtaganden för kommuner och regioner som innebär att den kommunala finansieringsprincipen ska tillämpas. Kommuner och regioner kommer att få statlig ersättning för kostnader för mottagandet enligt ordinarie ersättningssystem på utgiftsområde 13 Integration och Jämställdhet. Ersättningen regleras i förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar och omfattar bl.a. viss ersättning för utbildning, sfi, ekonomiskt bistånd och varaktig hälso- och sjukvård. Undersökningen från IOM tyder vidare på att en relativt stor del av dem som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd arbetar, vilket genererar skatteintäkter till kommuner och regioner. De sammantagna skatteintäkterna bidrar till att finansiera kommunernas och regionernas kostnader för bl.a. social omsorg, utbildning och hälso- och sjukvård.

Regeringen avser följa hur kommunernas och regionernas kostnader utvecklas med anledning av förslagen och återkommer vid behov i kommande ekonomiska propositioner.

Konsekvenser för enskilda

Förslagen bedöms förbättra levnadsvillkoren för utlänningar som beviljas uppehållstillstånd med eller efter tillfälligt skydd och ge dem större möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingens etableringsprogram riktar sig bl.a. till nyanlända som har fyllt 20 men inte 66 år och som har ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt 21 kap. UtL som kan ligga till grund för folkbokföring. Av de ca 33 000 personer som beräknas omfattas av förslaget är knappt 21 000 i arbetsför ålder. Om de tillhör målgruppen för etableringsprogrammet och om det bedöms som arbetsmarknadspolitiskt motiverat kan de bl.a. få tillgång till etableringsinsatser och etableringsersättning. Etableringsersättningen uppgår till 308 kronor per dag, vilket är betydligt högre än den

dagersättning som de tar del av i dag och som uppgår till som mest 71 kronor per dag vid egen mathållning.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som folkbokförs kommer att erbjudas samma hälso- och sjukvård som övriga bosatta. En sådan utlänning kommer också, för det fall att han eller hon inte själv kan tillgodose sina egna behov, att kunna beviljas ekonomiskt bistånd och andra insatser enligt socialtjänstlagen. Förslagen om utvidgad rätt till tillfällig föräldrapenning och arbetsbaserad föräldrapenning på sjukpenningnivå eller grundnivå bedöms innebära en ökad ekonomisk trygghet för förvärvsarbetande föräldrar och deras familjer. Dessutom stärks möjligheterna för den berörda gruppen att kombinera arbetsliv och familjeliv.

Även skollagen (2010:800) bosättningsbegrepp utgår från den som ska vara folkbokförd här men också från den som inte är folkbokförd men omfattas av 1 § första stycket LMA. Folkbokföring medför bl.a. skolplikt för barn men också att rätten till utbildning stärks för vuxna genom att de bl.a. får tillgång till kommunal vuxenutbildning (7 kap. 2 § och 29 kap. 2 § skollagen). De praktiska förutsättningarna att ta del av vissa tjänster kan vidare förenklas genom förslagen. De som omfattas av rådets genomförandebeslut kommer att kunna fortsätta använda ett giltigt körkort utfärdat av Ukraina i Sverige under den tid som skyddet enligt masflyktsdirektivet gäller (6 kap. 3 a § körkortsförordningen [1998:980] och artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1280 av den 18 juli 2022 om särskilda och tillfälliga åtgärder, med anledning av Rysslands invasion av Ukraina, med avseende på förarhandlingar som utfärdats av Ukraina i enlighet med landets lagstiftning). För den som inte omfattas av förordning (EU) 2022/1280 gäller att utländska körkort kommer att kunna användas i Sverige i upp till ett år efter folkbokföring (6 kap. 2 § körkortslagen [1998:488]).

Sammantaget bedöms förslagen innebära positiva konsekvenser för enskilda med förbättrade levnadsvillkor och stärkta möjligheter till etablering på arbetsmarknaden.

Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms förbättra förutsättningarna för integration för utlänningar som beviljats uppehållstillstånd med eller efter tillfälligt skydd då de bl.a. kommer att få tillgång till etableringsinsatser och etableringsersättning. Med beaktande bl.a. av att utgångspunkten är att skyddet enligt massflyktsdirektivet ska vara av tillfällig natur kommer personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller efter tillfälligt skydd, till skillnad från övriga nyanlända som är bosatta i Sverige, inte få tillgång till de bosättningsbaserade socialförsäkringsförmånerna. Förslagen bedöms dock sammantaget bidra till bättre förutsättningar för att uppnå de integrationspolitiska målen.

Förslagen bedöms innebära ökade möjligheter för utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med eller efter tillfälligt skydd att etablera sig på arbetsmarknaden, vilket också gynnar företagens möjligheter till kompetensförsörjning.

Enligt statistik från Migrationsverket fanns det i december 2023 cirka 38 400 personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd inskrivna i

mottagningssystemet i Sverige. Av dessa utgör 29 procent män, 44 procent kvinnor och 27 procent barn, varav 52 procent pojkar och 48 procent flickor. Även om förslagen är könsneutralt utformade bedöms de därför vid ikraftträdandet främst komma att påverka kvinnor. När det gäller tillgången till bosättningsbaserade förmåner innebär förslagen ingen större skillnad mot nuvarande villkor för personer som beviljats tillfälligt skydd, vilket bl.a. innebär att gruppen inte har rätt till barnbidrag eller bostadsbidrag. Ur ett barnrättsperspektiv bedöms förslagen innebära positiva konsekvenser, då dessa medför en ökad ekonomisk trygghet för berörda barnfamiljer och ökade ekonomiska möjligheter för berörda föräldrar att prioritera barns omvårdnad jämfört med idag.

Förslagen bedöms inte innebära några konsekvenser för miljön.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om folkbokföring av utlännningar med tillfälligt skydd i vissa fall

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om krav för folkbokföring av en utlänning som omfattas av rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 2001/55/EG och som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716).

Paragrafen innehåller allmänna bestämmelser om lagens innehåll och den personkrets som omfattas av den. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

I paragrafen finns en upplysningsbestämmelse om att lagen innehåller bestämmelser om krav för folkbokföring. I paragrafen anges även den personkrets som omfattas av lagen. Bestämmelsen innebär att lagen endast gäller för en utlänning som omfattas av rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 2001/55/EG och som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716). Rådets genomförandebeslut har i svensk rätt utsträckts till att även gälla utlännningar som lagligen befann sig i Sverige före den 22 december 2023 och är ukrainska medborgare eller hade internationellt skydd i Ukraina samt familjemedlemmar till dessa grupper (4 kap. 19 h § utlänningsförordningen [2006:97]). Det innebär alltså att även de utlännarna omfattas av lagen.

2 § Denna lag ska tillämpas i stället för 4 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481). I övrigt tillämpas folkbokföringslagens bestämmelser för en person som omfattas av denna lag.

I paragrafen regleras lagens förhållande till folkbokföringslagen (1991:481). Övervägandena finns i avsnitt 4.

Av paragrafen framgår att lagen ska tillämpas i stället för 4 § andra stycket folkbokföringslagen. Det innebär att lagen har företräde endast framför 4 § andra stycket folkbokföringslagen. I övrigt ska alltså folkbokföringslagens bestämmelser tillämpas för en person som omfattas av denna lag.

3 § Lagen gäller inte för en utlänning som har beviljats en flyktingsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen (2005:716) eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen eller om det i övrigt finns synnerliga skäl för folkbokföring.

I paragrafen finns bestämmelser om att vissa utlänningar ska undantas från lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Av paragrafen framgår att lagen inte tillämpas för en utlänning som har beviljats flyktingstatusförklaring eller ett resedokument eller om det i övrigt finns synnerliga skäl för folkbokföring. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak vad som anges i 4 § andra stycket andra meningen folkbokföringslagen (1991:481), jfr prop. 2001/02:185 s. 121 och 122. För en utlänning som har beviljats flyktingstatusförklaring eller ett resedokument ska folkbokföring alltså ske enligt förutsättningarna i folkbokföringslagen.

4 § De uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i folkbokföringslagen (1991:481).

I paragrafen finns en bestämmelse om de uttryck som används lagen.

Av paragrafen framgår att de uttryck som används i lagen har samma betydelse och tillämpningsområde som i folkbokföringslagen (1991:481). Det innebär bl.a. att när uttrycken folkbokföring eller dygnsvila används har de samma betydelse som följer av 1 och 3 §§ folkbokföringslagen.

När folkbokföring ska ske

5 § En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) får inte folkbokföras under de första tolv månaderna av uppehållstillståndets giltighetstid. Därefter ska utlänningen folkbokföras om han eller hon kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet under ytterligare minst sex månader.

Paragrafen reglerar när en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, får folkbokföras. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Av paragrafen framgår att en utlänning som har beviljats något av de uppräknade uppehållstillstånden inte får folkbokföras under de första tolv månaderna efter att tillståndet beviljades. Om utlänningen därefter kan antas komma att tillbringa sin dygnsvila i landet under ytterligare minst sex månader, ska han eller hon folkbokföras. Vad som avses med dygnsvilan definieras närmare i 3 § folkbokföringslagen (1991:481).

6 § För ett barn som föds levande här i landet och beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) gäller följande. Om barnet inte har folkbokförts vid födseln enligt 2 § folkbokföringslagen (1991:481) får barnet, utan hinder av vad som anges i 5 §, folkbokföras om modern folkbokförs. Det som sägs om modern gäller även fadern eller barnets förälder enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken om denne är vårdnadshavare.

I paragrafen finns bestämmelser om folkbokföring av barn som föds i landet. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Ett barn som föds levande här i landet ska folkbokföras om modern är folkbokförd eller om fadern är folkbokförd och vårdnadshavare, se 2 § folkbokföringslagen (1991:481). Om modern eller fadern inte är

folkbokförda vid tidpunkten för barnets födelse ska barnet inte folkbokföras på denna grund. Om barnet senare beviljas ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, ska barnet folkbokföras i samband med att barnets förälder folkbokförs. För fadern eller barnets förälder enligt 1 kap. 9 § föräldabalken krävs att han eller hon är vårdnadshavare. Ett barn som beviljas ett sådant uppehållstillstånd får alltså folkbokföras även om förutsättningarna i 5 § inte är uppfyllda, dvs. även om det inte har förflutit tolv månader sedan barnet beviljades uppehållstillstånd.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.

2. En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt 21 kap. 2, 3 eller 4 § utlänningslagen (2005:716) före den 1 november 2023 ska folkbokföras om han eller hon kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet åtminstone till och med den 4 mars 2025. En anmälan om inflyttning enligt 26 § folkbokföringslagen (1991:481) ska lämnas till Skatteverket inom fyra veckor från den dag lagen har trätt i kraft.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna behandlas i avsnitt 9.

Andra punkten innebär att vissa utlänningar ska folkbokföras om vissa förutsättningar är uppfyllda. För det första ska utlänningen ha beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt 21 kap. 2, 3 eller 4 § utlänningslagen (2005:716) före den 1 november 2023. Den som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd före den 1 november 2023 har vid lagens ikraftträdande redan undantagits från folkbokföring under minst ett år. För det andra ska utlänningen antas komma att regelmässigt tillbringa dygnsvilan i landet åtminstone till och med den 4 mars 2025. Om utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd som gäller fram till och med den 4 mars 2025 och kan antas komma att tillbringa sin dygnsvila i Sverige under åtminstone återstående tiden av uppehållstillståndets giltighetstid, ska han eller hon alltså folkbokföras. En anmälan om inflyttning enligt 26 § folkbokföringslagen (1991:481) ska då lämnas till Skatteverket inom fyra veckor från den dag lagen har trätt i kraft.

11.2 Förslaget till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

4 § En utlänning som måste ha uppehållsrätt eller uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige, får folkbokföras endast om detta villkor är uppfyllt eller om det finns synnerliga skäl för att han eller hon ändå ska folkbokföras.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte folkbokföras, om utlänningen kan antas komma att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år. Detta gäller dock inte, om utlänningen har beviljats en flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen eller en motsvarande

förklaring enligt äldre bestämmelser eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen eller om det i övrigt finns synnerliga skäl för folkbokföring.

Andra stycket gäller inte för den som omfattas av lagen (2024:000) om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förutsättningar för folkbokföring av utlänningar som måste ha uppehållsrätt eller uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

I *tredje stycket*, som är nytt, anges att andra stycket inte gäller för den som omfattas av lagen (2024:000) om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall. Vem som omfattas av lagen om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall definieras närmare i 1 och 3 §§ den lagen.

26 § Den som har flyttat in från utlandet och ska folkbokföras ska anmäla inflyttningen till Skatteverket. En sådan anmälan ska göras inom en vecka efter det att han eller hon har vistats i landet i tre månader. *Om den som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige har vistats i landet i mer än tre månader utan att uppfylla villkoren i 4 §, ska dock anmälan göras inom fyra veckor efter den dag förutsättningarna för folkbokföring är uppfyllda.*

En anmälan ska även göras när den som är avregistrerad som försvunnen ska folkbokföras och när ett barn ska folkbokföras här i landet enligt 2 a § eller 3 § tredje stycket.

Anmälningsskyldigheten enligt första stycket gäller inte en utländsk medborgare som omfattas av 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall och som inte har rätt till motsvarande immunitet och privilegier som en diplomatisk företrädare vid en främmande makts beskickning.

I paragrafen regleras anmälan om inflyttning från utlandet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Ändringen i *första stycket* innebär att en utlänning som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i landet och har vistats här mer än tre månader utan att folkbokföras med hänsyn till att personen inte uppfyller förutsättningarna för folkbokföring i 4 §, ska anmäla inflyttning senast fyra veckor efter den dag som han eller hon uppfyller förutsättningarna för folkbokföring. Den som har uppehållsrätt eller har beviljats uppehållstillstånd före inresan till Sverige påverkas inte av ändringen. Endast den som ansöker om och beviljas uppehållstillstånd efter inresan omfattas av ändringen. Det kan t.ex. avse asylsökande eller den som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd. Han eller hon ska då lämna anmälan inom fyra veckor från den dag förutsättningarna för folkbokföring är uppfyllda, dvs. för en asylsökande fyra veckor från den dag uppehållstillstånd beviljas.

För en utlänning som omfattas av rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 2001/55/EG och som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) finns särskilda krav för folkbokföring i lagen (2024:000) om folkbokföring av utlänningar med tillfälligt skydd i vissa fall. Av den lagen framgår bl.a. att en sådan utlänning inte får folkbokföras under de första tolv månaderna efter att

uppehållstillståndet beviljades. För den som beviljats ett sådant uppehållstillstånd ska ansökan alltså lämnas senast fyra veckor efter den dag tolv månader har förflutit efter att uppehållstillståndet beviljades, om han eller hon också kan antas komma att tillbringa dygnsvilan i Sverige under ytterligare minst sex månader.

11.3 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

5 kap.

18 § En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan. Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flyktning eller alternativt skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med stöd av 3 eller 3 a §,

4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

8. följande villkor är uppfyllda:

a) utlänningen ansöker om förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, för arbete som har beviljats enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket eller enligt 15 a §, eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a §,

b) utlänningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete som har beviljats enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket och ansöker om ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a § eller tvärtom inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet och förutsättningarna för det tillståndet varit uppfyllda, eller

c) en ansökan avser ett uppehållstillstånd som familjemedlem till en utlänning som avses i a eller b, om ansökan ges in inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet som familjemedlem och utlänningen beviljas uppehållstillstånd enligt de bestämmelser som anges där,

9. utlänningen har ett uppehållstillstånd enligt 10 § eller 5 b kap. 3 § och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning eller har ett uppehållstillstånd enligt 5 b kap. 1, 2, 4, 7 eller 8 §,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Första stycket gäller inte heller en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt 9 §, om ansökan avser ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a § och ges in inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

I 7 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2021–19 januari 2025.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en ansökan om uppehållstillstånd ska vara gjord. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Tillägget i *andra stycket 1* innebär att undantaget från huvudregeln om att uppehållstillstånd ska sökas och beviljas före inresan även gäller i fråga om en ansökan om uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd enligt 21 kap. 6 § andra stycket. Att även arbetstillstånd får sökas och beviljas efter inresan i en sådan situation följer av 6 kap. 4 §.

21 kap.

7 § En utlänning som beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd *eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd ska* också ges arbetstillstånd för den tid som uppehållstillståndet gäller.

Paragrafen innehåller bestämmelser om arbetstillstånd för utlänningar som beviljas tillfälligt skydd. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Tillägget innebär att arbetstillstånd inte bara ska ges till en utlänning som beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd utan även till en utlänning som beviljas uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd. I övrigt görs endast en språklig ändring.

11.4 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

5 kap.

3 § Den som kommer till Sverige och kan antas komma att vistas här under längre tid än ett år ska anses vara bosatt här i landet. Detta gäller dock inte om synnerliga skäl talar mot det. En utlänning som *har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716)* ska inte anses vara bosatt här.

En i Sverige bosatt person som lämnar landet ska fortfarande anses vara bosatt här i landet om utlandsvistelsen kan antas vara längst ett år.

Paragrafen innehåller bestämmelser om under vilka förutsättningar en person ska anses vara bosatt i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Ändringen i *första stycket* innebär att den nuvarande regleringen om att en utlännning som enligt 4 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481) inte ska folkbokföras inte heller ska anses vara bosatt här, tas bort. I stället gäller att en utlännning som har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) inte ska anses vara bosatt här enligt socialförsäkringsbalken, oavsett om denne folkbokförs. Detta gäller dock endast så länge utlännningen vistas i Sverige med stöd av ett av de uppräknade uppehållstillstånden, dvs. uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd. Om utlännningen däremot beviljas uppehållstillstånd på någon annan grund ska denne inte längre vara utesluten från att kunna anses vara bosatt här enligt socialförsäkringsbalken.

11 kap.

8 § En förälder har rätt till föräldrapenningsförmåner endast för vård av barn som är bosatt i Sverige. Vid adoption ska barnet anses bosatt i Sverige om den blivande föräldern är bosatt här.

Trots det som anges i första stycket har en förälder rätt till föräldrapenningsförmåner för vård av barn som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716).

I paragrafen finns bestämmelser om rätten till föräldrapenningsförmåner. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Andra stycket, som är nytt, innebär att en förälder har rätt till föräldrapenningsförmåner, dvs. arbetsbaserad föräldrapenning på grundnivå eller sjukpenningnivå och tillfällig föräldrapenning, för vård av barn som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.

2. För den som var folkbokförd i Sverige den 31 oktober 2024 gäller 5 kap. 3 § i den äldre lydelsen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna behandlas i avsnitt 9.

Andra punkten innebär att den äldre lydelsen av 5 kap. 3 § fortfarande ska gälla för den som var folkbokförd i Sverige den 31 oktober 2024.

11.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

7 a § En utlännning som har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) har inte rätt till insatser enligt denna lag.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om begränsningar i rätten till insatser enligt lagen för en utlänning som har uppehållstillstånd på vissa grunder. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Av paragrafen framgår att en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd på vissa särskilt angivna grunder inte ska ha rätt till insatser enligt lagen. Detta gäller dock endast så länge utlänningen vistas i Sverige med stöd av ett av de uppräknade uppehållstillstånden, dvs. uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716). Om utlänningen däremot beviljas uppehållstillstånd på någon annan grund ska denne inte längre vara utesluten från rätten till insatser enligt lagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.

2. Lagen tillämpas inte för den som har beviljats en insats före ikraftträdandet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna behandlas i avsnitt 9.

Andra punkten innebär att den nya 7 a § inte ska tillämpas för den som har beviljats en insats före ikraftträdandet den 1 november 2024.

§ 23 Nämndinitiativ (M) Om köks-hushållsvågar till kommunens äldreboenden

(VON-2023-00115-3)

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott föreslår vård- och omsorgsnämnden besluta

att avslå nämndinitiativet.

Ärendet

Moderaterna har inkommit med ett nämndinitiativ om att ge förvaltningen i uppdrag att se över möjligheten att använda köks-/hushållsvågar för arbetet med nutrition och matsvinn. Vidare ska förvaltningen få i uppdrag att utreda finansieringen för åtgärden om den vidtas.

Överläggning

Eva Bergström Edström (M) samt Britt-Mari Brynielsson (KD) yrkar bifall till initiativet.

Ordförande yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut, dels Eva Bergström Edströms (M) dels förvaltningens. Han ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet beslutar enligt förvaltningens förslag om att avslå nämndinitiativet.

Beslutsunderlag

- Vård- och omsorgsförvaltningens skrivelse VON-2023-00115-3
- Nämndinitiativ (M) Om köks-hushållsvågar till kommunens äldreboenden

	Tjänsteskrivelse	1(3)
	Datum	Dnr
Vård och omsorgsförvaltningen	2024-02-16	VON-2023-00115-3
Johan Landström		
Utredare		

Nämndinitiativ (M) Om köks-hushållsvågar till kommunens äldreboenden

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår arbetsutskottet föreslå nämnden besluta

att avslå nämndinitiativet

Ärendet

Moderaterna har inkommit med ett nämndinitiativ om att ge förvaltningen i uppdrag att se över möjligheten att använda köks-/hushållsvågar för arbetet med nutrition och matsvinn. Vidare ska förvaltningen få i uppdrag att utreda finansieringen för åtgärden om den vidtas.

Bakgrund

I förvaltningens ”måltidskoncept äldreomsorgen” från 2023 framkommer att näringsriktiga måltider är en nödvändighet för bevarad hälsa och för att förebygga sjukdomar, fallolyckor, trycksår, psykologiska besvär samt för att medicinsk behandling ska ge bästa effekt. I måltidskonceptet finns också ett avsnitt för hur äldreomsorgen kan bli mera miljösmart och minska sin klimatpåverkan genom minskat matsvinn. Utifrån nämndinitiativets beskrivning framkommer det att en möjlig utredning av att väga maten ska utreda undernäring snarare än rent miljömässiga aspekter.

Ärendets tidigare handläggning

Ingen tidigare handläggning

Förvaltningens överväganden

En huvuduppgift inom äldreomsorgen är att säkerställa att våra vård- och omsorgstagare får i sig tillräckligt med mat och dryck. Nutrition är en

2(3)

komplex fråga och att väga maten som är kvar på tallriken är ingen lösning. Förvaltningen förordar att nämndinitiativet avslås med följande motivering nedan.

Det är många bitar som spelar in i vård- och omsorgstagarens nutrition och som måste vägas samman. Vad har hen ätit av maten? Fanns det en extra smörklick i exempelvis potatismoset (energiberikning)? Har hen varit uppe på natten och då fått extra näring i form av exempelvis nyponsoppa. Det som också påverkar vad som finns kvar på tallriken är som beskrivs i ”måltidskoncept äldreomsorg” måltidsupplevelsen. Är det stökigt runtomkring, är maten av samma färg och svår att se eller har hen svårt att greppa bestick? Varje vård- och omsorgstagare behöver därför bedömas separat och utifrån situation.

I dagsläget om det konstateras avvikelser från vad som räknas som normalkost är sjuksköterska ansvarig för att bedöma vilken kost vård- och omsorgstagaren bör äta samt om det behövs tillägg för att öka kaloriintaget eller om annan konsistens behövs. Omvårdnadspersonalen får då ordinationer att följa. Behövs ytterligare insatser kan remiss skickas till regionens dietister. För vård- och omsorgstagare på särskilt boende används dessutom kvalitetsregistret Senior alert, där en av delarna är att riskanalysera nutrition, och vid risk för undernäring vidta åtgärder som ska följas upp.

Den sammanvägda nyttan av att mäta vad som blir kvar på tallriken i förhållande till andra åtgärder som påverkar vård- och omsorgstagarens nutrition bedöms därför som låg.

Styrdokument och juridik

Att väga matsvinn har ingen påverkan på styrdokument eller juridik. Beroende på hur eventuellt svinn registreras och dokumenteras behöver gällande lagstiftning tillämpas för att säkerställa personens integritet.

Ekonomisk hållbarhet

Oavsett om köksvågar skulle köpas in med interna eller externa medel så skulle kostnaden för att genomföra vägningen bli tidsåtgången i form av personalkostnader. Drygt 900 vård- och omsorgstagare som serveras två varma mål mat om dagen samt frukost, mellanmål och kvällsmål skulle innebära ett arbetsmoment som skulle innebära mindre tid för annat eller högre kostnader i form av bemanning.

Social hållbarhet

Ingen påverkan

3(3)

Ekologisk hållbarhet

En eventuell vägning skulle kunna bidra till minskad klimatpåverkan. Dock är det ytterst tveksamt om den nytta som uppstår i förhållande till den uppkomna personalkostnaden är acceptabel.

Landsbygdssäkring

Ingen påverkan

Beslutet skickas till

Annika Eriksson
Stabschef

Lars-Ove Johansson
Förvaltningsdirektör

2023-12-21

Nämndinitiativ i vård- omsorgsnämnden från Moderaterna

Bakgrund

Med stigande ålder ökar risken för nutritionsrelaterade problem, där undernäring dominerar. Undernäring medför mycket lidande och ett ökat vårdbehov. Att täcka behovet av energi och näring är nödvändigt för att bevara hälsa och funktionsförmåga, men även för att förebygga depression och för att medicinsk behandling ska ge bästa effekt.

Foldern "Måltidskoncept Äldreomsorgen" har tagits fram under 2023 och utbildning av personal pågår. Idag finns individuella handlingsplaner för de som räknas som undernärda och riskerar att hamna där samt dryckesmätare för att underlätta personalens arbete och dokumentation. Mängden vätska mäts och dokumenteras. Däremot saknas redovisning av matsvinnet då det inte dokumenteras hur mycket de undernärda faktiskt ätit.

Ett sätt att möjliggöra uppföljning och dokumentation kring detta är att köpa in köks-/hushållsvågar till kommunens äldreboenden. Att mäta matsvinnet skulle dessutom ha en positiv inverkan på såväl klimatet som ekonomin.

Utifrån ett kostnadsperspektiv bör möjligheten till extern finansiering kopplat till antingen undernäring eller projektf finansiering för klimatarbete undersökas inför ett eventuellt införande.

Med anledning av detta föreslås vård- och omsorgsnämnden besluta:

att ge förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheten till köks-/hushållsvågar och återkomma till nämnden senast mars 2024 avseende kostnad och plan för eventuellt införande.

att ge förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheten till intern eller extern finansiering.

Eva Bergström Edström

Habib Effati

§ 24 Motion (KD) angående brandrisker och brandskydd inom hemtjänsten

(VON-2023-00081-2)

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott föreslår vård- och omsorgsnämnden besluta

att föreslå kommunfullmäktige anse motionen besvarad.

Ärendet

Kristdemokraterna har inkommit med en motion om att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att upprätta en plan för kontinuerlig information om brandrisker för hemtjänsten. Vidare föreslår man att ge nämnden i uppdrag att inom ramen för hemtjänst årligen se över vård- och omsorgstagares brandskydd.

Överläggning

Anita Bdioui, verksamhetschef, informerar om ärendet och svarar på frågor.

Britt-Mari Brynielsson (KD) och Eva Bergström Edström (M) yrkar bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut, dels Britt-Marie Brynielssons (KD) och Eva Bergström Edströms (M) förslag, dels förvaltningens. Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet beslutar enligt förvaltningens förslag att anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

- Vård- och omsorgsförvaltningens skrivelse VON-2023-00081-2
- Motion (KD) angående brandrisker och brandskydd inom hemtjänsten
- Riskutsatta MSB och VOF 2023

	Tjänsteskrivelse	1(2)
	Datum	Dnr
Vård och omsorgsförvaltningen	2024-02-01	VON-2023-00081-2
Helena Duvemo		
Verksamhetsstrateg		

Remiss av Motion (KD) angående brandrisker och brandskydd inom hemtjänsten

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår arbetsutskottet föreslå nämnden besluta

att anse motionen besvarad

Ärendet

Kristdemokraterna har inkommit med en motion om att ge vård- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att upprätta en plan för kontinuerlig information om brandrisker för hemtjänsten. Vidare föreslår man att ska se över vård och omsorgstagarens brandskydd i ordinärt boende.

Bakgrund

I ordinärt boende utförs biståndsbedömda insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL 2001:453). Vård- och omsorgstagaren eller dennes närstående har ett ansvar att hemmet är funktionsdugligt för att bedriva biståndsbedömda insatser enligt SoL, detta inkluderar brandskyddsåtgärder.

Ärendets tidigare handläggning

Ingen tidigare handläggning

Förvaltningens överväganden

Inom ramen för hemtjänstens verksamhet utförs alltid en riskbedömning i enskilt hem vid nytt biståndsbeslut, vilket inkluderar brandrisker. Vidare utförs årligen en riskbedömning i enskilt hem samt vid förändring av vård- och omsorgstagarens biståndsbeslut.

Vidare så genomförs egenkontroller av brandskydd i form av brandronder i enlighet med SOSFS 2011:9. För Hemtjänsten så var indikatorerna för egenkontrollerna genomförda och bedömda uppfyllda för 2023.

Verksamhetsområdena hemtjänst, hälso- och sjukvård samt stöd- och omsorg samverkar sedan 2022 tillsammans med Räddningstjänsten och

2(2)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) kring arbete med inriktning mot ”Särskilt riskutsatta i samhället”.

Styrdokument och juridik

Förvaltningen arbetar utifrån de riktlinjer som finns utifrån det som beskrivs under förvaltningens överväganden.

Ekonomisk hållbarhet

Ingen påverkan då förvaltningen redan utför arbetet.

Social hållbarhet

Ett väl fungerande arbete med brandrisker och brandskydd påverkar social hållbarhet positivt.

Ekologisk hållbarhet

Ingen påverkan

Landsbygdssäkring

Ingen påverkan

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen senast den 31/3 2024

Annika Eriksson
Stabschef

Lars-Ove Johansson
Förvaltningsdirektör

2023-10-30

Till kommunfullmäktige i Sundsvalls kommun

Motion angående brandrisker och brandskydd inom hemtjänsten.

Förslag till beslut

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att

- ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att inom ramen för hemtjänst upprätta en plan för kontinuerlig information om brandrisker.
- ge vård- omsorgsnämnden i uppdrag att inom ramen för hemtjänst årligen se över omsorgstagares brandskydd.

Bakgrund

Varje år genomförs ett stort antal bedömningar för hemtjänst i Sveriges kommuner. Möjligheten att få hjälp i hemmet är mycket uppskattad och gör att många äldre kan bo kvar i sina egna hem längre upp i åren. Det innebär att personer som genomgått operationer kan få vård i hemmet istället för på sjukhus eller att äldre ges möjlighet till hjälp i hemmet. Funktionsnedsättningar är inte längre ett hinder för att fortsätta bo kvar i hemmet om man får hjälp med nödvändiga behov.

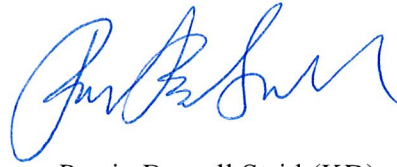
Förslag

Ibland förbises den viktiga aspekten att kontrollera larm-och brandskyddet hemma hos de som får hemtjänst. En person med nedsatt förmåga kan ha svårt att uppfatta larmsignaler eller ta sig ut ur hemmet om det börjar brinna vilket kan riskera en dödlig utgång. Risken ökar hos de omsorgstagare som röker inne i bostaden. En person som är nyopererad eller sängliggande kan ha svårt att själv ta sig ur hemmet och en person med nedsatt hörsel riskerar att inte höra larmsignalen. Därför anser Kristdemokraterna att vård- och omsorgsnämnden bör upprätta en plan för kontinuerlig information om brandrisker till omsorgstagarna inom hemtjänsten samt inom ramen för hemtjänst årligen se över omsorgstagarens brandskydd.

Underskrift

Robert Nordin (KD)

Ronja Brusell Strid (KD)

Miriam Monsell (KD)

Fortsatt arbete med inriktning mot ”Särskilt riskutsatta i samhället”

Mariell Enkvist & Göran Sundqvist

Dagordning

Lägesbild idag

Arbetet vidare

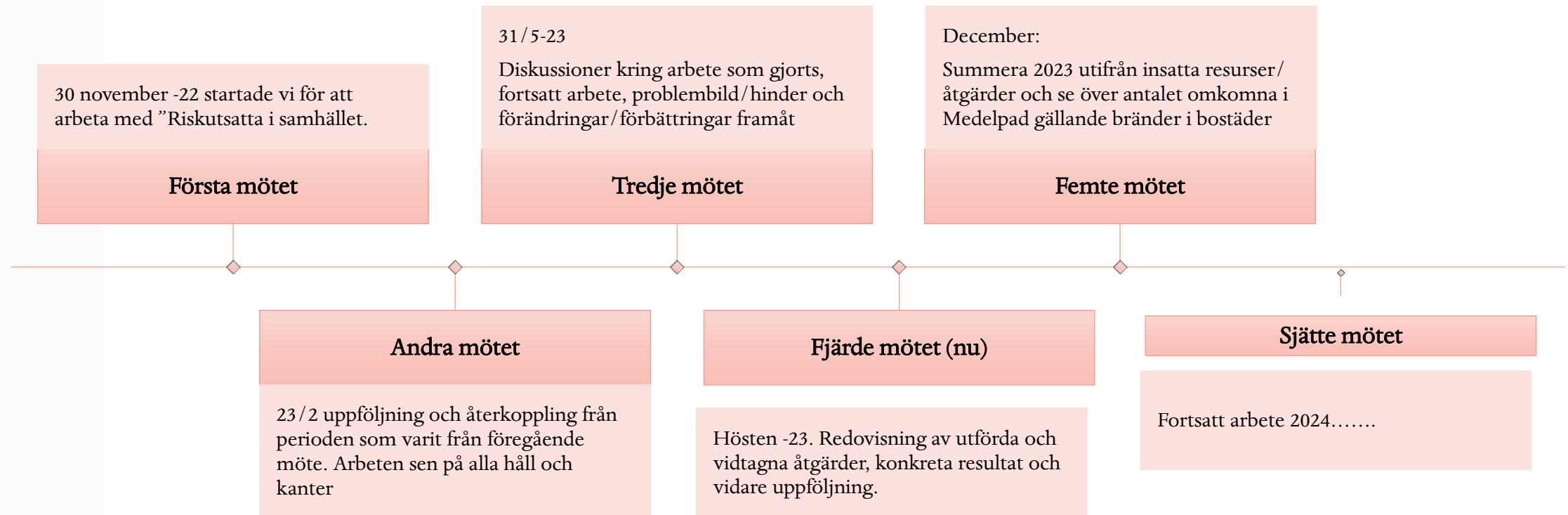
Problembild och fakta

Konkreta uppgifter att genomföra/ **MÅL**

Diskussionsfrågor

Nästa möte

Tidslinje 2022 / 23 (24)

Lägesbild idag utifrån
respektive uppdrag

Skyddstriangeln för bedömning

RMV:s underlag har varit värdefullt eftersom några dödsfall endast upptäcks genom tillgång till denna datakälla. Det är svårt att uppskatta bortfallet i statistiken som uppstått eftersom RMV inte lämnat underlag från och med 2016. Siffran varierar från år till år, och MSB:s uppfattning är att det i normalfallet handlar om en eller två personer per år, men ett visst år skulle det kunna uppgå till fem personer. Statistiken kommer att uppdateras när MSB får tillgång till uppgifter från RMV.

Det kan ta mer än ett år för MSB att få tillgång till uppgifter om dödsfall. Statistiken uppdateras löpande och återspeglar de senaste bedömningar som MSB har gjort på de uppgifter som myndigheten hittills fått kännedom om. Statistiken för 2022-2023 ska därför betraktas som preliminär.

Uppgifter om händelsen

Händelsetyp

1 värde markerat: Brand i byggnad

☒ Brand i byggnad
☐ Trafikolycka med följdbrand
☐ Annan brand i annat än bygg...
☐ Uppgift saknas

Verksamhetskategori

Alla värden inkluderade (5)

☐ Boende och vård
☐ Allmän verksamhet (utom vård)
☐ Industri
☐ Övrig verksamhet
☐ Uppgift saknas

Verksamhet

Alla värden inkluderade (13)

☐ Flerbostadshus
☐ Rad-, par- eller kedjehus
☐ Villa
☐ Fritidshus
☐ Sjukhus
☐ Andra former av boende och vård

Uppgifter om personen

Kön

Alla värden inkluderade (2)

☐ Kvinna
☐ Man

Åldersgrupp

2 värden markerade: 65-79, 80+

☒ 65-79
☒ 80+
☐ 0-4
☐ 5-11
☐ 12-17
☐ 18-24

Uppgifter om platsen

Statistik baserad på uppgifter inlämnade till MSB: 2023-05-31 03:59

Återställ

År ▼	Antal dödsbränder	Antal omkomna	Antal omkomna per miljon inv
1999	51	52	33,9
2000	48	49	32,0
2001	69	70	45,8
2002	59	59	38,6
2003	54	58	37,8
2004	25	26	16,8
2005	42	42	27,0
2006	41	41	26,1
2007	49	52	32,6
2008	43	43	26,4
2009	39	40	24,0
2010	73	75	43,8
2011	40	41	23,3
2012	47	51	28,2
2013	40	43	23,2
2014	42	47	24,8
2015	52	58	30,1
2016	48	48	24,5
2017	50	50	25,1
2018	32	32	15,8
2019	35	35	17,1
2020	48	51	24,6
2021	35	35	16,6
2022	45	46	21,6
2023	21	21	9,8

Mål med arbetet

Delmål 1:

Planera och initiera hur arbetet ska fortskrida och arbeta med förebyggande åtgärder i samverkan med kommunen

Delmål 2:

Utbilda personal för att få insikt i vad man ska göra och där ingår att kontinuerligt se över riskbeteenden, koppla det till rätt åtgärder och därmed minimera skador och dödsfall bland kommunens brukare.

Indikatorer

*Antalet omkomna personer i bostadsbränder ska ha **minskat** och **skadebilden** hos brukare ska vara **lägre** efter att vårt arbete är igång*

Färre utryckningar och bättre möjligheter att klara sig i händelse av brand, tack vare insatta åtgärder med anpassad utrustning

Delmål 3

Följa upp utvecklingen i kommunen och bedöma hur statistiken ser ut gällande antalet omkomna i bränder där vi anser att särskilt riskutsatta bor och att den också visar på att siffrorna på skadade och omkomna gått ner.

Många kommuner brister i brandskyddet för äldre

Möten med boende

Vi måste utöka vår sändningstid i områden där vi vet att det bor många äldre och även om vi ser riskgrupper i vissa områden. Samverkan viktig!

Nya möten är planerade för både information och övningar tillsammans med operativa skiftgrupper. Vi behöver vara fler som är med och informerar!

Diskussionsfrågor

Två och två:

Prata kring följande:

- Har vi under den senaste perioden mött människor som är särskilt riskutsatta för brand?
- Kan vi ge exempel och beskriva varför de är utsatta?
- Har vi bidragit till att deras brandskydd stärkts?
- Har vi varit med om några incidenter?
- Hur ser det ut med orosanmälningar och hur gör man? (vuxna)

- Av de enkla åtgärder man kan göra för att stärka någons brandskydd, vad kan vi hjälpa till med?
- Kan vi komma på fler enkla åtgärder som kan minska risken för brand?

- Jobbar vi idag systematiskt med att stärka brandskyddet hos riskutsatta? Om svaret är nej, vad beror det på?
- Om något hindrar oss, hur kan vi lösa det? Om svaret är ja, finns det saker vi kan bli ännu bättre på?

- Finns det andra aktörer i kommunen som vi skulle kunna samarbeta med för att bli ännu bättre på att stärka människors brandskydd?

Vad gör var och en nu?

Vilka åtgärder kan vi direkt sätta in?

Vilka kräver ekonomisk täckning?

Utföra uppdrag till rätt målgrupper

Utbildning och information

Sammanfattning

Nästa möte

	Tjänsteskrivelse	1(1)
	Datum	Dnr
Vård och omsorgsförvaltningen	2024-03-19	VON-2024-00003-7
Linda Eriksson		
Nämndsekreterare		

Delegationsärenden HR - mars 2024

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår vård- och omsorgsnämnden besluta

att godkänna redovisningen av de delegationsbeslut som förtecknas i protokoll.

Ärendet

Enligt 6 kap 37 1 kommunallagen får en nämnd uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller ersättare i nämnden att på nämndens vägnar fatta beslut i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra till en anställd att beslut enligt 7 kap. 5-8 §§ kommunallagen.

Vård- och omsorgsnämnden har överlåtit sin beslutanderätt i enlighet med nämndens delegationsordning. Nämnden har beslutat att anställningsbeslut som har fattats med stöd av delegationen ska anmälas till nämnden.

Vid sammanträdet anmäls anställningsbeslut som fattas med stöd av delegation inom vård- och omsorgsförvaltningen under perioden 2024-02-07--2024-03-04 med delegationsnummer 200-357.

Lars-Ove Johansson
Förvaltningsdirektör

Annika Eriksson
Stabschef

ANMÄLAN TILL Vård- och omsorgsnämnden

Under tiden 2024-01-01-2024-02-06.....

har lönebeslut fattats genom delegation med följande

delegationsnummer 1-199

Underlag för beslut finns digitalt hos HR-administratör för VOF/IAF och för att ta del av dessa ta kontakt med HR-administratör, Britt Näslund telefon; 060-198417 alternativt mejla <mailto:britt.naslund@sundsvall.se>

Lars-Ove Johansson Förvaltningsdirektör